2020-02-13

Beslutsunderlag
Utfärdat: 2020-02-03

Handläggare: Stefan Lundqvist
Telefon: 031-368 53 39
E-post: stefan.lundqvist@higab.se

Lokalkoncernens hållbarhetsrapport 2019

Förslag till beslut i styrelsen för Higab AB

1. Att godkänna hållbarhetsrapport 2019 för lokalkoncernen (Higab AB inklusive dotterbolag) och att den föreläggs årsstämman för fastställande.

Sammanfattning

En hållbarhetsrapport enligt Årsredovisningslagen (2016:947) har upprättats för Higab inklusive dotterbolag, som en handling särskild från årsredovisningen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

-

Bedömning ur ekologisk dimension

-

Bedömning ur social dimension

-

Samverkan

-

Bilagor

1. Lokalkoncernens hållbarhetsrapport 2019

Expediering

-

LOKALKONCERNENS HÅLLBARHETSRAPPORT

2019

Higab AB, Förvaltnings AB GöteborgsLokaler, Göteborgs Stads Parkering AB, Älvstranden Utveckling AB

Foto framsidan: Göteborg & Co/Per Pixel Petersson

Foto: Ola Kjellbye

Innehåll

Lokalkoncernen – en del av Göteborgs Stadshus AB	2
Struktur för ägarstyrning av Göteborgs Stads bolag	3
Koncernbolagens uppdrag	4
Hållbarhetsrapportering enligt årsredovisningslagen	8
Om lokalkoncernens hållbarhetsrapport 2019	8
Styrning	9
Lokalkoncernens väsentliga hållbarhetsfrågor	10
Klimatutsläpp	13
Öppen och attraktiv stad	16
Jämlikt Göteborg	19
Attraktiv arbetsgivare	24
Hållbara transporter och mobilitet	28
Cirkulär ekonomi	32
Påverkan på lokalsamhället	36
Motverkande av korruption	44
Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten	45

Lokalkoncernen – en del av Göteborgs Stadshus AB

Samtliga kommunala bolag i Göteborgs Stad ägs av koncernbolaget Göteborgs Stadshus AB. Bolagen är strukturerade i sju underkoncerner, två interna bolag samt Boplats Göteborg. Verksamheten leds av vd, ett tiotal medarbetare samt en politiskt tillsatt styrelse vars ledamöter även ingår i kommunstyrelsen.

Göteborgs Stadshus uppgift är att utveckla koncernens förmåga att leverera nytta för Göteborg och dess invånare och att medverka till utvecklingen av ett hållbart göteborgssamhälle. Detta gör man genom ägardialog, ägarstöd och strategisk samordning.

Higab AB är moderbolag för lokalkoncernen. I koncernen ingår de helägda dotterbolagen Förvaltnings AB GöteborgsLokaler, Göteborgs Stads Parkering AB, Älvstranden Utveckling AB med dotterbolag, Fastighets AB Rantorget och Myntholmen AB. De två sistnämnda bolagen förvaltas i sin helhet av Higab och ingår i moderbolagets redovisning.

Bolagen i lokalkoncernen har många gemensamma beröringspunkter men arbetar utifrån olika uppdrag. Genom samverkan blir vi en stark resurs för att bidra till skapandet av en mer hållbar stad.

VI HAR ALLA EN ROLL i de utmaningar staden står inför de kommande åren:

- utveckla och förverkliga Vision Älvstaden
- genomföra omfattande ombyggnads- och nybyggnadsprojekt
- investera i hållbara parkeringslösningar som främjar nya resvanor och mobilitet
- utveckla lokala, levande och sociala handels- och mötesplatser för göteborgarna.

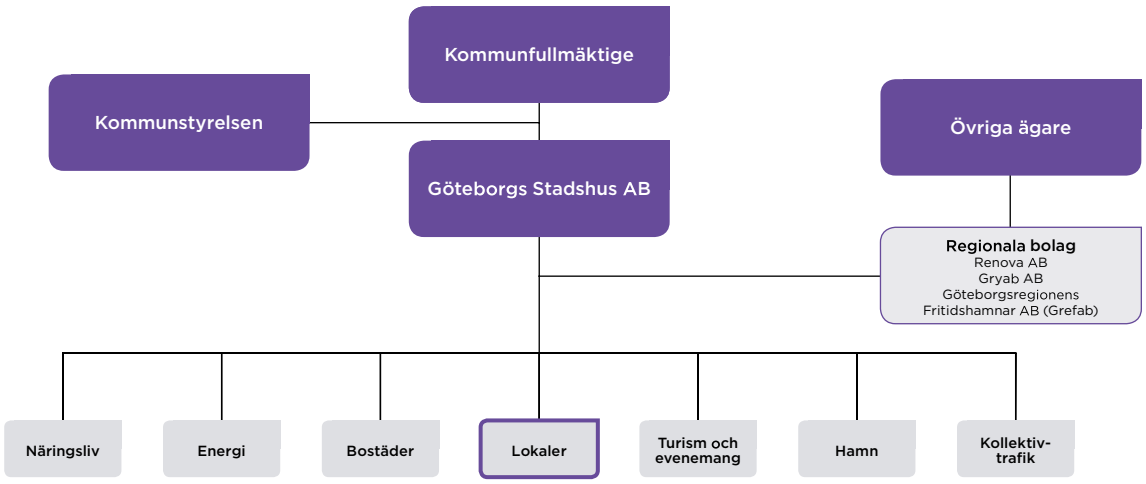
Higabs roll som moderbolag i lokalkoncernen
I uppdraget som moderbolag ligger att identifiera möjligheter till samordning, specialisering och effektivisering av olika slag inom koncernen.

I uppdraget som moderbolag ska Higab:

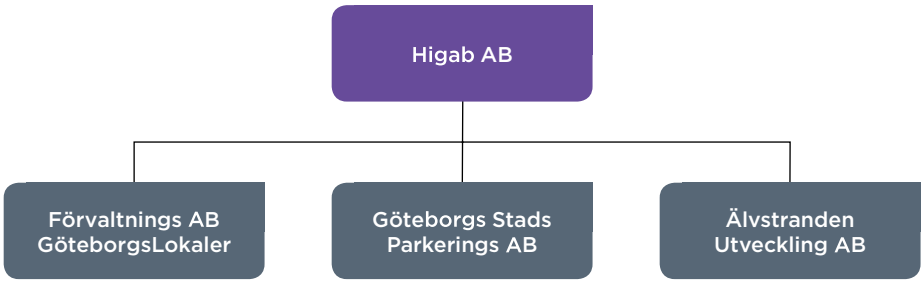
- årligen genomföra ägardialog med dotterbolagen.
- identifiera möjligheter till samordning och effektivisering av olika slag inom koncernen.
- vid behov ta initiativ till förändringar av dotterbolagens uppdrag och organisation.
- fastställa finansiella nyckeltal för att kunna bedöma bolagens finansiella situation samt lämna förslag om bokslutsdispositioner inom koncernen.

”Vi har alla en roll i de utmaningar staden står inför de kommande åren”

Struktur för ägarstyrning av Göteborgs Stads bolag

Samtliga kommunala bolag i Göteborgs Stad ägs av koncernbolaget Göteborgs Stadshus AB. Bolagen är strukturerade i sju underkoncerner, två interna bolag samt Boplats Göteborg AB.

I koncernen ingår även Älvstranden Utveckling AB:s dotterbolag samt Fastighets AB Rantorget och Myntholmen AB som förvaltas i sin helhet av Higab AB.

Koncernbolagens uppdrag

Higab AB

Higabs uppdrag som bolag är att aktivt medverka i utvecklingen av Göteborgs Stad genom att vara ett av stadens strategiska verktyg inom fastighetsområdet.

I uppdraget ligger att vara lyhörd för stadens behov och agera proaktivt genom nyproduktion, utveckling, förvaltning, förvärv eller avyttring av fastigheter. Higab ska i huvudsak tillgodose stadens egna behov av specialfastigheter samt strategiska fastigheter av betydelse för stadens utveckling där behovet inte alltid kan mötas av den ordinarie fastighetsmarknaden.

Bolaget ska även tillhandahålla lokaler till föreningslivet och kulturverksamheter som är av stor betydelse för stadens utveckling samt förse mindre företag med lokaler.

Higab har ett särskilt ansvar i att äga, vårda och förvalta stadens kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Fastighetsbeståndet består i huvudsak av verksamhetslokaler.

Som fastighetsägare ska Higab svara för att fastigheternas långsiktiga värde och brukbarhet säkerställs och ligga i framkant avseende fastighetsutveckling inom såväl nyproduktion som ombyggnation och underhåll. Bolaget ska i förekommande fall medverka i nationell och internationell kunskapsuppbyggnad och erfarenhetsutbyte i fastighetsfrågor.

Higabs affärsidé

”Långsiktigt äga, vårda och utveckla unika fastigheter för offentliga verksamheter och mindre företag i Göteborg.”

Nyckeltal för lokalkoncernen	2019	2018	2017	2016
Lokalyta, ägd och förvaltad, m²	1 478 607	1 425 091	1 447 719	1 406 003
Parkeringsplatser, ägda och förvaltade, antal	54 088	50 774	48 703	41 845
Uthyrningsgrad, %	94	94	94	93
Marknadsvärde förvaltningsfastigheter, mnkr	24 949	19 735	22 564	20 183
Bokfört värde förvaltningsfastigheter, mnkr	10 134	9 749	9 326	8 899
Hyres- och förvaltningsintäkter, mnkr	1 852	1 769	1 712	1 724
Investeringar, mnkr	870	933	1 112	591
Resultat efter finansiella poster, mnkr	86	353	142	517

Förvaltnings AB GöteborgsLokaler

GöteborgsLokaler äger och förvaltar kommersiella lokaler, främst vid stadsdelstorgen runt om i Göteborg. Bolagets primära uppdrag är att utveckla kommersiella lokaler för handel och service, kontor och offentlig verksamhet. Syftet är att åstadkomma lokala och välfungerande handels- och mötesplatser till nytta för de boende, de verksamma och för besökare i området.

Bolaget ska vara en betydelsefull aktör på fastighetsmarknaden genom att värna och aktivt arbeta för att utveckla kommersiella fastigheter samt tillhandahålla specialistkompetens inom sitt område.

GöteborgsLokaler ska säkerställa bästa möjliga helhetslösningar och hitta långsiktiga användningsområden för det förvaltade fastighetsinnehavet. Handelsplatserna ska vara trygga och ha ett utbud och en servicenivå som matchar kundernas behov. Bolaget ska i samverkan med andra fastighetsägare och övriga intressenter arbeta för trygghets- och trivselskapande åtgärder på handelsplatserna.

När nya bostadsområden växer fram är GöteborgsLokalers uppdrag att utforma de kommersiella bostadsnära handels- och serviceytorna på, ett utifrån hållbarhetsperspektivets tre dimensioner, väl fungerande sätt.

GöteborgsLokaler har även ett särskilt uppdrag att svara för lokal- och Framtidenkoncernens behov inom IT-området i syfte att skapa rationella och kostnadseffektiva lösningar och söka skalfördelar.

GöteborgsLokalers affärsidé

”GöteborgsLokaler erbjuder ett varierat utbud av lokaler för butik, kontor och lager. Vi utvecklar och förvaltar för en ekologiskt, social och ekonomisk hållbar utveckling och samverkar brett för att skapa goda förutsättningar för våra lokalhyresgäster och en trevlig och trygg närmiljö för deras kunder. Med känsla och tanke formar vi framtidens nära handels och mötesplatser i Göteborg”

Framtidens IT:s affärsidé

”Framtidens IT erbjuder anpassade och moderna IT-tjänster inom IT-drift och IT-support, såsom applikations- och serverdrift, arbetsplats- och utskriftstjänster samt plattform för mobila enheter. Framtidens IT erbjuder långsiktigt hållbara och miljöriktiga lösningar som värnar om både medarbetare, kunder och miljö”

Göteborgs Stads Parkering AB

Göteborgs Stads Parkering AB:s viktigaste uppdrag är att skapa förutsättningar för hållbara transporter. Bolaget ska medverka till att dagens parkeringar i innerstadens gatumiljö minskas och ersätts av parkeringsanläggningar för boende, handel och service.

I områden där staden bedömer att parkeringsanläggningar behöver skapas för att ta hand om dagens boendeparkering på allmän platsmark, längre besöksparkering samt utgöra ett stöd för tillgängligheten till stadens publika anläggningar, ska bolaget aktivt bidra med att skapa och driva parkeringslösningar för både bilar och cyklar som främjar nya resvanor.

Bolaget ska bygga parkeringsanläggningar där det är lämpligt för att lösa parkeringen för flera fastigheters behov i gemensamma parkeringslösningar, utan att ta över fastighetsägares eller byggherrars ansvar enligt plan- och bygglagen.

För att möjliggöra resande med flera färdsätt kan bolaget också medverka till att skapa parkeringslösningar för både bilar och cyklar som främjar nya resvanor med möjlighet att byta till kollektivtrafik eller cykel. Bolagets parkeringsanläggningar ska vara väl lokaliserade, trygga, säkra och av god kvalitet.

Bolaget ska medverka till att samordna parkeringserbjudanden som stadens förvaltningar och bolag har för att skapa en likabehandling av kunden oavsett var på kommunal mark man parkerar.

Göteborgs Stads Parkerings affärsidé

”Vi ska aktivt bidra till Göteborgs utveckling genom att skapa attraktiva mobilitetslösningar som medverkar till hållbara resvanor.”

Älvstranden Utveckling AB

Älvstranden Utvecklings kärnverksamhet är hållbar stadsutveckling och bolagets uppdrag är att förverkliga den politiska visionen om Älvstaden, Nordens största stadsutvecklingsprojekt. Med Älvstaden blir centrala Göteborg dubbelt så stort – en inkluderande, grön och dynamisk blandstad öppen för världen. Älvstranden Utveckling utvecklar den hållbara staden i nära samverkan med Stadens förvaltningar, göteborgarna och näringslivet. Den gemensamma strategin är att knyta ihop staden över älven, stärka kärnan och möta vattnet. Älvstranden Utveckling skapar affärsmässig samhällsnytta med mark och fastigheter som verktyg.

Älvstranden Utveckling ska förvalta, uppföra, förvärva och avyttra fastigheter i syfte att förverkliga Vision Älvstaden. Bolaget ska vara en aktör i att förverkliga Vision Älvstaden i samarbete med stadens förvaltningar Älvstranden Utveckling ska kunna ta risker och verka dels som utvecklingsbolag, dels som byggherre. Bolagets uppdrag beskrivs i sin helhet i ägardirektivet, antaget av Kommunfullmäktige i Göteborgs Stad.

Älvstranden Utvecklings affärsmodell

”Älvstranden Utveckling äger industrimark och fastigheter på båda sidor Göta Älv i centrala Göteborg. Dessa områden ska omvandlas till en inkluderande, grön och dynamisk stad i enlighet med Vision Älvstaden. Bolagets kärnverksamhet är hållbar stadsutveckling där ekologiska, sociala och ekonomiska mål ska nås med de verktyg som organisationen förfogar över.

Befintlig fastighetsförvaltning och försäljning av fastigheter och byggrätter finansierar hållbar stadsutveckling i bolagets delområden. Genom modellen utvecklas bolagets tillgångar till värde för samhället i takt med att den nya staden växer fram.”

Hållbarhets-rapportering
enligt årsredovisningslagen

Från och med räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2016 ska, enligt årsredovisningslagen (ÅRL), större företag hållbarhetsrapportera. Bestämmelsen har sin grund i en ändring av EUs redovisningsdirektiv.

För att omfattas av kravet på hållbarhetsredovisning i enlighet med ÅRL, ska företag uppfylla mer än ett av följande villkor:

- Fler än 250 anställda
- En balansomslutning på minst 175 mnkr
- En nettoomsättning på minst 350 mnkr

I lokalkoncernen träffas Higab och Göteborgs Stads Parkering av lagen när det gäller såväl balansomslutning som nettoomsättning, dock inte avseende antal anställda. Älvstranden Utveckling och GöteborgsLokaler träffas inte av lagen.

Enligt ÅRL innebär detta att Higab som moderbolag i lokalkoncernen även ska upprätta en hållbarhetsrapport för hela koncernen.

Hållbarhetsrapporten ska innehålla upplysningar som gör det möjligt att förstå bolagets utveckling. Koncernen ska ta fram och redovisa upplysningar som bedöms vara väsentliga att rapportera.

I enlighet med de krav som ställs i ÅRL ska information om hur man arbetar med följande områden finnas med i rapporten:

Om lokalkoncernens hållbarhetsrapport 2019

Hållbarhetsrapporten avser räkenskapsår 2019, 1/1–31/12, och omfattar följande bolag:

- Higab AB
- Fastighets AB Rantorget
- Förvaltnings AB GöteborgsLokaler
- Göteborgs Stads Parkering AB
- Myntholmen AB
- Älvstranden Utveckling AB med dotterbolag

Det är Higab AB:s styrelse som har ansvaret för lokalkoncernens hållbarhetsrapport och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen. Styrelsen antog hållbarhetsrapporten vid styrelsemöte 2020-02-13.

Lokalkoncernens kontaktperson för Hållbarhetsrapporten är Mattias Adolfsson, hållbarhetsstrateg på Higab. Samtliga bolag i lokalkoncernen redovisar sitt arbete med hållbarhet på olika sätt då de inte behöver uppfylla krav enligt ÅRL.

Syftet med rapporten är, förutom att uppfylla kraven i ÅRL, att ge en översiktlig bild av lokalkoncernens hållbarhetsarbete och resultat inom de hållbarhetsaspekter som anses väsentliga för koncernen som helhet.

Årets hållbarhetsrapport har tagits fram av lokalkoncernens hållbarhetsråd. I rådet ingår representanter från alla bolag i koncernen och syftet är att driva koncernens hållbarhetsfrågor framåt. I hållbarhetsrådet ingår:

Mattias Adolfsson
Hållbarhetsstrateg (sammankallande), Higab

Katrine Knatterød
Koncerncontroller, Higab

Karin Ahlström-Ullbro
Kvalitets- och hållbarhetsansvarig, GöteborgsLokaler

Eivor Lindberg
Stabschef och ansvarig för hållbarhetsredovisning, Göteborgs Stads Parkering

Anna Vinge
Hållbarhetssamordnare, Göteborgs Stads Parkering

Christine Olofsson
Hållbarhetschef, Älvstranden Utveckling

Arbetet har bedrivits i form av workshops och arbetsmöten.

Till vår hjälp har vi också haft konsulten Maria Länje från Ramböll.

Styrning

Lokalkoncernens verksamhet styrs långsiktigt av policyer och riktlinjer beslutade av kommunfullmäktige (KF) i Göteborg. Koncernen styrs även av KF:s budget som årligen anger Göteborgs Stads aktuella mål och uppdrag inklusive ett antal underliggande planer och program.

KOMMUNFULLMÄKTIGE UTSER representanter till alla bolagens styrelser vilket ska spegla det politiska styret i staden, samt externrevisorer och lekmannarevisorer. Det är även KF som fastställer bolagsordning och utser en representant att föra ägarens talan vid årsstämman.

GÖTEBORGS STADSHUS AB STYR sina dotterbolag, så kallade ”koncernmödrar”, långsiktigt med hjälp av ägardirektiv, dels via ett generellt ägardirektiv men även specifika för varje koncernmoder där direktiven är antagna av KF. Higab styr i sin tur sina dotterbolag på samma sätt.

ÄGARDIREKTIVEN ANTOGS SENAST:

Higab AB	2017-02-15
Förvaltnings AB GöteborgsLokaler	2018-05-22
Göteborgs Stads Parkering AB	2018-05-22
Älvstranden Utveckling AB	2018-05-22

STADSHUS STYRELSE BJUDER in Higabs styrelse till årliga ägardialoger för att diskutera trender, utmaningar och risker för lokalkoncernen. Dialogen sammanfattas i en handlingsplan med löpande avrapportering. Higabs styrelse bjuder i sin tur dotterbolagens styrelser in till egna ägardialoger med egna handlingsplaner.

Bolagens styrelser styr verksamheterna långsiktigt med affärsidé och vision samt årliga inriktningsdokument med aktuella fokusområden för det kommande året. De beslutar om bolagens eventuella långsiktiga affärsplaner samt den årliga verksamhetsplanen.

För att säkerställa flöde av viktig information om bolagen och bolagens utveckling genom alla nivåer inom koncernstrukturen upprättas det för 2019 två uppföljningsrapporter och en årsrapport.

Lokalkoncernens väsentliga hållbarhetsfrågor

Väsentlighetsanalys

För att fastställa vilka hållbarhetsfrågor som är väsentliga för lokalkoncernen har en väsentlighetsanalys genomförts under 2018. Väsentlighetsanalysen har gjorts i fyra steg, nämligen identifiering, analys, urval och validering.

1 Identifiering av relevanta hållbarhetsfrågor

Arbetet med identifiering av väsentliga hållbarhetsfrågor har genomförts av lokalkoncernens hållbarhetsråd under hösten 2018. Utgångspunkten var bolagens respektive hållbarhetsredovisning för 2017 samt de väsentliga frågor som Göteborgs Stadshus AB sammanställt.

Analysen har bestått i ett antal workshops under ledning av konsulter från Ramböll. Vid två av tillfällena deltog förutom hållbarhetsrådet ytterligare representanter från de olika bolagen.

Koncernens ekonomiska, ekologiska och sociala påverkan på omvärlden, lagar och regler, överordnade styrdokument för ägarstyrning analyserades och totalt 38 hållbarhetsfrågor som bedömdes relevanta för lokalkoncernen identifierades.

Ekologisk hållbarhet

1. Klimatutsläpp
2. Utsläpp till luft
3. Energianvändning och energislag
4. Ekosystemtjänster
5. Produktval
6. Avfall och resurser
7. Biologisk mångfald
8. Vattenanvändning
9. Hållbara transporter/mobilitet

Ekonomisk hållbarhet

10. Ekonomiskt resultat
11. Indirekt ekonomisk påverkan
12. Antikorruption
13. Öppen och attraktiv stad

Social hållbarhet

14. Attraktiv arbetsgivare
15. Kompetensutveckling
16. Mångfald
17. Jämlikt Göteborg
18. Mänskliga rättigheter
19. Kundintegritet
20. Tillgänglighet
21. Likabehandling
22. Trygghet och säkerhet
23. Dialog och inflytande
24. Bidra till sysselsättning
25. Rätten att bo
26. Varsam renovering
27. Inomhusmiljö
28. Påverkan på lokalsamhället
29. Barnperspektivet
30. Kulturvärden

Påverkar alla dimensioner

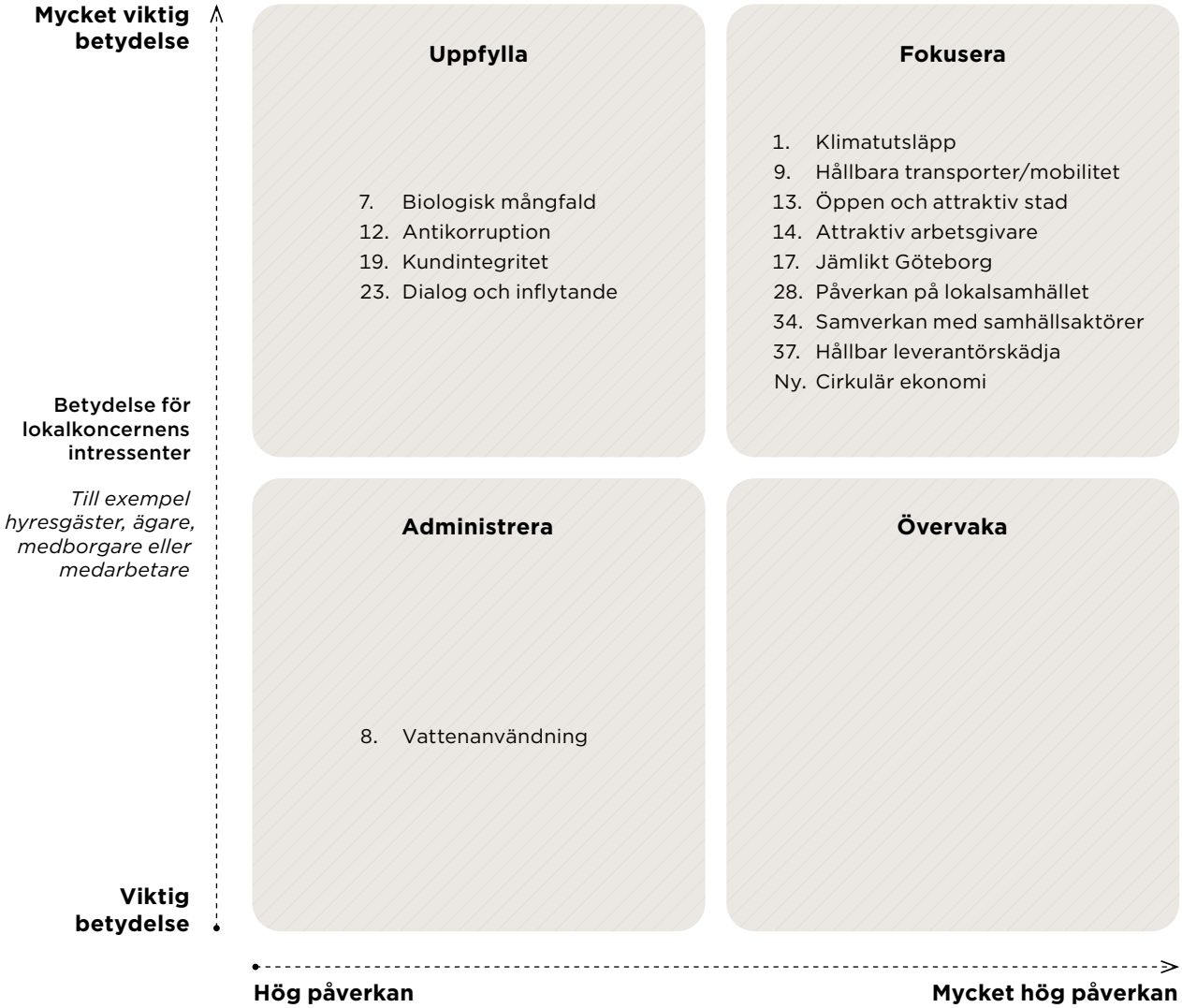
31. Mötesplatser
32. Socialt blandat boende
33. Blandning och mångfald av verksamheter.
34. Samverkan med samhällsaktörer
35. Kundnöjdhet
36. Produktansvar
37. Hållbar leverantörskedja
38. Flexibla och generella lokaler

2 Analys av väsentlighet

För att veta att vi arbetar med rätt hållbarhetsfrågor och för att säkerställa relevant innehåll och omfattning av hållbarhetsredovisningen har hållbarhetsfrågorna värderats utifrån omfattningen av frågornas påverkan och signifikansen för våra intressenter.

Eftersom lokalkoncernen är relativt ung som koncern och ännu inte helt känd hos våra intressenter har ingen intressentdialog gjorts. Vi har istället valt att använda oss av resultaten från de intressentdialoger som redan gjorts av de olika bolagen i koncernen. På detta sätt kunde intressenternas åsikter och förväntningar vägas in och användas i värderingen av lokalkoncernens hållbarhetsfrågor.

Under processen med väsentlighetsgradering togs många av de ursprungliga frågorna bort då de inte bedömdes som relevanta för lokalkoncernen.

Lokalkoncernens påverkan på hållbarhetsfrågor
Både positiva och negativa

3 Urval av väsentliga hållbarhetsfrågor och validering

Hållbarhetsrådet beslutade att fokus skulle ligga på de frågor som efter värderingen placerats längst uppe till höger i föregående diagram.

Frågorna grupperades, formulerades om och kvar blev åtta hållbarhetsfrågor, dvs de som bedöms vara lokalkoncernens väsentliga hållbarhetsfrågor.

4 Validering

Väsentlighetsanalysen och de väsentliga hållbarhetsfrågorna har validerats av Higabs företagsledning och lokalkoncernens vd-råd. Samtliga bolag har även informerat om lokalkoncernens väsentliga frågor i relevanta ledningssammanhang.

Lokalkoncernens väsentliga hållbarhetsfrågor

1. **Klimatutsläpp**
2. **Öppen och attraktiv stad**
3. **Jämlikt Göteborg**
4. **Attraktiv arbetsgivare**
5. **Hållbara transporter och mobilitet**
6. **Cirkulär ekonomi**
7. **Påverkan på lokalsamhället**
8. **Hållbar leverantörskedja**

8
HÅLLBARHETS-
FRÅGOR

”Väsentlighetsanalysen har gjorts i fyra steg, identifiering, analys, urval och validering.”

Klimatutsläpp

Bygg- och fastighetssektorn står idag för cirka 40 % av Sveriges totala energianvändning och därmed även stora utsläpp av växthusgaser. Att minska klimatpåverkan är en av vår tids största utmaningar.

Lokalkoncernens samlade fastighetsbestånd uppgår till 1 478 607 m² och energianvändningen för fastighetsdrift, uppvärmning och varmvatten i våra byggnader är en av koncernens största miljöaspekter. Detta till följd av de utsläpp av växthusgaser som sker vid produktionen av den energi vi använder. Fastighetssektorn står idag för närmare 40 % av Sveriges totala energianvändning (källa: Boverket.se).

För att minska klimatpåverkan från energin måste vi reducera vår energianvändning genom energieffektivisering och genom att använda energi från förnybara energikällor.

Lokalkoncernens största utmaning ligger i att se till att det som byggs på den mark som säljs av Älvstranden Utveckling inom ramen för Vision Älvstaden blir så energieffektivt som möjligt. I Älvstaden ska det byggas cirka 5 miljoner m² BTA, vilket motsvarar avsevärt mycket mer än koncernens totala fastighetsbestånd idag.

I takt med att vi bygger allt mer energieffektivt och minskar energianvändning under byggnaders driftfas blir den inbyggda energin en allt viktigare faktor. För att en byggnad ska bli maximalt hållbar i ett livscykelperspektiv måste hänsyn tas till energiåtgång under såväl byggprocess som driftfas. Genom aktiva val och utvärdering av konstruktions- och systemlösningar och material tillsammans med planering av transportlösningar och byggarbetsplatsens utformning kan den inbyggda energin och klimatpåverkan reduceras betydligt.

Inom lokalkoncernen har vi börjat se på byggnader ur ett livscykelperspektiv med hjälp av livscykelanalyser (LCA).

Avgränsning

Lokalkoncernens bolag råder som fastighetsägare och förvaltare över den del av elanvändningen som avser fastighetsdrift. När det gäller värmeenergi så är rådigheten begränsad då hyresavtalen i stor utsträckning utformas som kallhyresavtal. I dessa fall är samverkan med våra hyresgäster av största vikt för att minska energianvändningen.

I redovisningen inkluderas enbart de fastigheter lokalkoncernen själva byggt och äger, dvs att den inte inkluderar det som övriga aktörer byggt i Älvstaden. Dock arbetar vi aktivt för att dessa ska bli så klimatsmarta som möjligt.

GÖTEBORGS STADS MILJÖPROGRAM 2013–2020:

Miljömål 1: Begränsad klimatpåverkan

2050 har Göteborg en hållbar och rättvis utsläppsnivå av växthusgaser.

Delmål 1:
Minskade utsläpp av koldioxid till 2020

2020 ska utsläppen av koldioxid från den icke-handlande sektorn ha minskat med 40 % jämfört med 1990.

Delmål 3:
Minskade utsläpp av växthusgaser från konsumtion till 2035

2035 ska göteborgarnas konsumtionsbaserade utsläpp av växthusgaser vara maximalt 3,5 ton koldioxidekvivalenter per person.

Delmål 4:
Minskad energianvändning

Energianvändningen i bostäder ska minska med minst 30 %. Elanvändningen (exklusive industri och transporter) ska minska med minst 20 % fram till 2020 i förhållande till användningen 1995.

Redovisningen omfattar fjärrvärmeanvändning och de utsläpp av växthusgaser som härrör från den samt fastighetsel för samtliga fastigheter i beståndet. Utöver denna energianvändning använder hyresgästerna elenergi som i stor utsträckning påverkas av vilken typ av verksamhet som bedrivs. Hyresgästernas elanvändning redovisas inte i denna rapport.

Mål och styrning

Arbetet med minskade klimatutsläpp styrs ytterst av Göteborgs Stads Miljöprogram, Göteborgs Stads handlingsplan för miljön och Klimatstrategiskt program för Göteborg.

Utifrån dessa stadenövergripande styrdokument arbetar respektive bolag i koncernen med egna mål och handlingsplaner för att nå minskad klimatpåverkan.

All el som köps in och används av bolagen i lokalkoncernen är märkt med Bra Miljöval som är en miljömärkning med höga krav och innebär att energin kommer från förnybara energikällor som vatten-, vind- och solkraft samt biomassa.

Resultat – energianvändning

Tabellen visar total användning av el och normalårskorrigerad fjärrvärme för lokalkoncernen samt energianvändning per yta, A_{temp}. Inom koncernen används även biogas och fjärrkyla vilket inte är med i summeringen. Tabellen visar även jämförelser med föregående år, 2017 och 2018.

	2017 (MWh)	2017 (kWh/m²)	2018 (MWh)	2018 (kWh/m²)	2019 (MWh)	2019 (kWh/m²)
Elenergi	40 734	28,1	40 471	28,4	38 368	25,9
Fjärrvärme	101 961	70,4	109 339	76,7	104 655	70,8
Biogas	-	-	1 614	-	1 364	-
Fjärrkyla	-	-	6 504	-	5 211	-
Egenprod. solel	-	-	85	-	94	-

Mellan 2018 och 2019 förändrades energianvändningen enligt följande:

Elenergi:	-2,5 kWh/m²	eller	-8,8 %
Fjärrvärme:	-5,9 kWh/m²	eller	-7,7 %

Producerad energi

Under 2019 producerades i lokalkoncernen cirka 94 000 kWh (2018: 85 kWh) med hjälp av solceller.

Resultat – koldioxidutsläpp

När hållbarhetsrapporten skrevs hade inga miljövärden avseende fjärrvärme och el för 2019 presenterats av energileverantören Göteborg Energi AB. Av denna anledning har miljövärden för 2018 använts för att beräkna de koldioxidutsläpp som orsakas av energianvändningen under 2019.

Lokalkoncernens totala utsläpp av koldioxidekvivalenter till följd av el- och fjärrvärmeanvändning uppgick för 2019 till 3 052 ton, att jämföra med 3 017 ton för 2018. De totala utsläppen ökade marginellt men utslaget per m² förvaltad yta ser vi istället en liten minskning.

	2017 (ton)	2017 (ton/m²)	2018 (ton)	2018 (ton/m²)	2019 (ton)	2019 (ton/m²)
Elenergi	1,4	0,001	4	0,003	4	0,003
Fjärrvärme	3 300	2,3	3 013	2,12	3 048	2,06
Totalt	3 301	2,3	3 017	2,12	3 052	2,06

Foto: Bert Leandersson

Innovativ takbeläggning minskar utsläpp

När det var dags att göra om taket på nerfartsrampen i Focus parkeringshus i Gårda valde Göteborgs Stads Parkering en ny beläggning som reducerar koncentrationen av kväveoxider i luften.

Kväveoxider kommer från utsläpp från dieselbilar och det är väl känt att kväveoxider kan orsaka miljö-och hälsoproblem. Med hjälp av uv-ljus och beläggningen på taket, som fungerar som katalysator, omvandlas kväveoxiderna till nitrat som istället blir till näring för växter.

Den tekniska hållbarheten för beläggningen beräknas vara lika hög som för den tjärpapp som vanligtvis skulle använts, och även ekonomiskt är det en likvärdig produkt. ■

Vi är en del av KLIMAT 2030 VÄSTRA GÖTALAND STÄLLER OM

Älvstranden har skrivit på Klimat 2030

Västra Götaland har ett av de mest ambitiösa regionala klimatmålen i Sverige. Genom att vara en del av ”Klimat 2030 – Västra Götalands ställer om” vill Älvstranden Utveckling bidra till omställningen till en klimatsmart region. Bolagets åtagande till Klimat 2030 är att minska utsläppen av växthusgaser från all nybebyggelse och ombyggnation med 50 procent i våra områden i Älvstaden fram till 2025. Till 2030 är siktet inställt på att utsläppen ska vara nära noll. ■

Öppen och attraktiv stad

Göteborg ska vara en hållbar turist-, mötes- och evenemangsstad öppen för världen. Turism och besöksnäring bidrar till många arbetstillfällen och många av jobben inom sektorn fungerar ofta som inkörsport till arbetslivet för unga människor.

Ett starkt företags- och innovationsklimat med samverkan mellan näringsliv, akademi och andra aktörer möjliggör utveckling av hållbara och samhällsförbättrande innovationer och leder till etablering av fler företag och ökad sysselsättning.

I begreppet öppen och attraktiv stad kan mycket tolkas in. Vi har valt fokusera på det vi gör för våra besökare och för de företag som funderar på, eller väljer att etablera sig i Göteborg.

Mål och styrning

Det finns ett flertal styrdokument, riktlinjer, planer och program som syftar till att styra koncernens verksamhet i en riktning som bidrar till att göra Göteborg till en öppen och attraktiv stad. Det handlar om kultur, trygghet, jämlikhet, tillgänglighet och mycket annat.

De viktigaste vägledande dokumenten är Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035 och Göteborgs Stads program för besöksnäringen fram till 2030.

GÖTEBORGS STADS NÄRINGSLIVSSTRATEGISKA PROGRAM 2018–2035:

I kommunfullmäktiges budget finns följande mål som direkt kan kopplas till frågan om en öppen och attraktiv stad.

Övergripande mål: Minst 120 000 nya jobb till 2035

Underliggande mål:

1. Kompetensförsörjning och attraktionskraft
   Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.
2. Samhällsplanering
   Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.
3. Företagsklimat och innovationskraft
   Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som har bäst klimat för företagande och innovation.

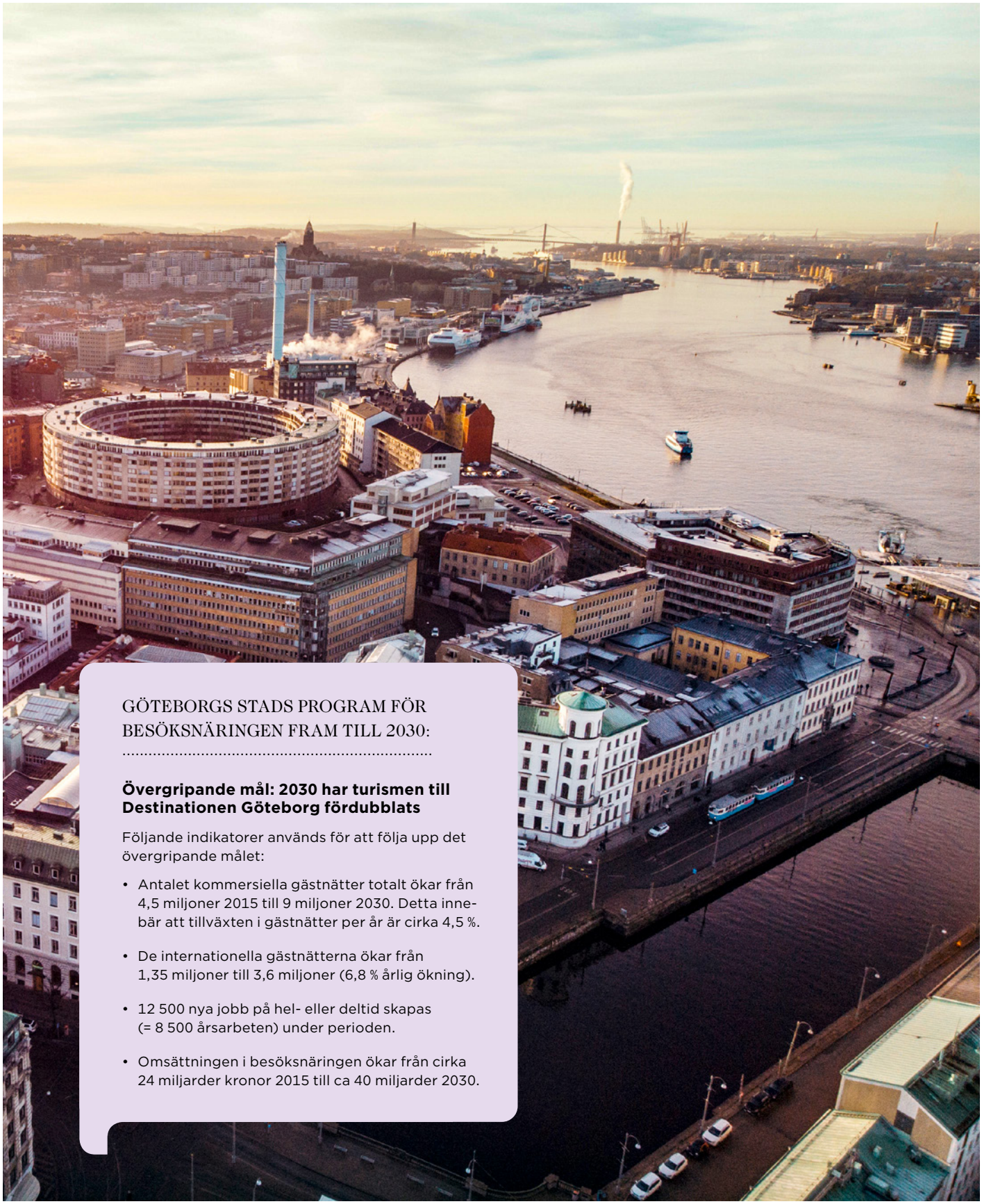

Foto: Edvin Johansson

GÖTEBORGS STADS PROGRAM FÖR BESÖKSNÄRINGEN FRAM TILL 2030:

Övergripande mål: 2030 har turismen till Destinationen Göteborg fördubblats

Följande indikatorer används för att följa upp det övergripande målet:

- Antalet kommersiella gästnätter totalt ökar från 4,5 miljoner 2015 till 9 miljoner 2030. Detta innebär att tillväxten i gästnätter per år är cirka 4,5 %.
- De internationella gästnätterna ökar från 1,35 miljoner till 3,6 miljoner (6,8 % årlig ökning).
- 12 500 nya jobb på hel- eller deltid skapas (= 8 500 årsarbeten) under perioden.
- Omsättningen i besöksnäringen ökar från cirka 24 miljarder kronor 2015 till ca 40 miljarder 2030.

Foto: Carina Gran

Samverkan för att säkerställa tillgång till parkering

Göteborgs Stads Parkering arbetar med att säkerställa tillgången till parkeringsplatser under tiden som Göteborg utvecklas och ställer om till en mer hållbar mobilitet. En förutsättning för att kunna bidra till en ökad tillgänglighet är god samverkan med många olika aktörer i staden och att vara delaktig tidigt i processen.

Det innebär att bolaget samverkar med olika kommunala förvaltningar och bolag så som stadsbyggnadskontoret, trafikkontoret, kulturförvaltningen, fastighetskontoret, park- och naturförvaltningen och Älvstranden Utveckling. Bolaget har även dialog med privata aktörer, t ex företag som driver parkeringshus i staden, och involverar också aktörer i närområdet för att ta reda på var det behöver finnas parkering för att stärka deras verksamhet.

– Arbetet med att öka tillgängligheten och stadens attraktivitet innebär också att bolaget aktivt letar efter tillgängliga ytor för parkeringar eller möjligheter till samnyttjande när befintliga ytor tas i anspråk. De kan bli betydelsefulla även om det är mindre ytor. Ett exempel är Packhuskajen som togs i bruk som parkeringsplats under året och som har stor betydelse för besökare till Göteborgsoperan och även för de som har casinot som sin arbetsplats.

Bättre nyttjande av befintliga parkeringar

Fasta förhyrda platser kan bara nyttjas av en person. Ofta står platsen tom och outnyttjad stora delar av dygnet. Där det är möjligt omvandlar bolaget därför fasta förhyrda platser till tillståndsplatser. Till en början säljs lika många tillstånd som platser, men efter beläggningsmätningar då man ser hur användningen ser ut kan fler tillstånd utfärdas. Under 2019 handlar det om totalt 1 000 platser som kommer att kunna nyttjas av betydligt fler personer. ■

Jämlikt Göteborg

Göteborg är en segregerad stad med stora skillnader i livsvillkor mellan olika grupper och mellan olika delar av staden. Dessa skillnader ska minska för att vi ska få en ökad sammanhållning, tillit och delaktighet.

Ett socialt hållbart samhälle lockar också näringsliv och företagande. Det betyder att alla vinner på en mer jämlik stad, inte bara enskilda områden eller grupper. Tillsammans med stadens övriga organisationer ska vi i lokalkoncernen medverka till att Göteborg blir en mer jämlik stad. Det gör vi bl a genom stadsutvecklingsprojekt, trygghetsarbete, tillgänglighetsanpassning och genom att skapa mötesplatser för alla i staden.

I Göteborg finns stora skillnader i livsvillkor och hälsa mellan grupper och områden. Skillnaderna i livsvillkor behöver minska för ökad sammanhållning, tillit och delaktighet. I grunden handlar det om mänskliga rättigheter, demokrati och rättvisa. En jämlik stad innebär inte att alla är lika. Med det innebär allas lika värde och likvärdiga förutsättningar.

Tillsammans har vi inom lokalkoncernen ett ansvar att bidra till att Göteborg blir mer jämlikt. Vi arbetar för att segregationen ska motverkas genom att exempelvis skapa olika former av mötesplatser som är öppna och tillgängliga för alla, skapa trygghet i de områden i staden där vi är verksamma och på olika sätt skapa inkludering och erbjuda en delaktighet i utvecklingen av vår stad.

Älvstaden, som Nordens största stadsutvecklingsprojekt, är ett kraftfullt verktyg för att bidra till att ojämlikheterna minskar i Göteborg. Med Älvstaden ska staden helas, både fysiskt och socialt.

Mål & styrning
Arbetet med jämlikhet i staden styrs av Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018–2026 som omfattar samtliga nämnder och styrelser i Göteborgs Stad. I programmet pekas viktiga målområden ut som bolag och förvaltningar i Göteborgs Stad ska samverka kring för att bidra till att minska skillnaderna i livsvillkor och hälsa mellan grupper med olika social status. Det omfattar också grupper som är diskriminerade, marginaliserade eller exkluderade. Målet ger en sammanhållen stad där alla lever ett gott liv som de själva värdesätter.

Dialog och delaktighet
Vision Älvstaden utgår från 2 800 göteborgares tankar, idéer och önskemål om utvecklingen av det centrala området på båda sidor av Göta Älv. Delaktighet och dialog är förutsättningar för att säkerställa invånarnas rätt till sin egen stad. Det är också en förutsättning för att vi ska bygga staden utifrån invånarnas skiftande behov och önskemål. Att arbeta med att utveckla metoder för dialog och delaktighet och att genom transparens verka för en aktiv öppenhet är en viktig del i att skapa en hållbar och jämlik stad.

Älvstranden Utveckling provar olika metoder för att involvera stadens invånare i stadsutvecklingen. Arbetet med att hitta relevanta och möjliga sätt att göra fler delaktiga är ständigt pågående.

Göteborgs Stads Parkering har under året haft flera dialogtillfällen med fokusgruppen seniorer i syfte att öka delaktighet och medskapande.

GÖTEBORGS STADS PROGRAM FÖR EN JÄMLIK STAD 2018–2026:

Mål:
Den jämlika staden
– hela staden socialt hållbar

Fokusområden med målområden

För att nå målet om en jämlik stad har fem fokusområden identifierats. Det är områden som staden ska lägga extra kraft vid för att bli en jämlik stad.

- God start i livet och goda uppväxtvillkor
- Hälsofrämjande arbete och lärande
- Hälsofrämjande arenor och livsmiljöer
- Delaktighet, inflytande och kontroll över det egna livet
- Hälsofrämjande levnadsstandard

Tillsammans bildar fokusområdena en helhet som spänner över alla livsfaser. Varje fokusområde har målområden som hänger samman och bidrar till en helhet – en jämlik stad.

Foto: Edvin Johansson

Foto: Göteborgs Stad

En lekplats byggd av allmänheten

Näsan i blöt är det senaste tillskottet i Jubileumsparken, Göteborgs nya stadspark vid vattnet. Ett utelekrum som 100 göteborgare varit med och byggt.

Näsan i blöt är vattenlek i och vid ett utelekrum, där det är extra roligt när det regnar. Här kan stora som små undersöka hur vatten rinner och försvinner. Det går också att klättra, springa och vila sig i ett väderskydd. Utelekrummet är en destination för alla och kan nyttjas av skolor och förskolor när det passar.

Näsan i blöt har precis som tidigare byggnationer i Jubileumsparken byggts tillsammans med allmänheten. Över 100 göteborgare har under en byggworkshop tillsammans med arkitekterna Recetas Urbanas spikat, sågat och skruvat samman en ny mötesplats. Alla, oavsett ålder och kunskapsnivå, har kunnat vara med och bygga.

Näsan i blöt är en del av EU-projektet BEGIN. Genom olika projekt visar BEGIN hur städer kan bli bättre rustade för klimatförändringar genom blågröna stråk – och att de blågröna stråken dessutom kan ge mervärde genom social innovation. ■

Stort intresse för seniorträffar

Foto: Carina Gran

Göteborgs Stads Parkering agerar på flera områden för att alla oavsett förutsättningar ska ges möjlighet att ta del av samtliga erbjudanden och få en god tillgänglighet till staden. Exempel på aktiviteter är den hjälp som erbjuds kunder som av olika skäl upplever svårigheter eller oro inför den digitala tekniken. Bolaget har därför genomfört möten med olika grupper av seniorer under året. Dessa möten har varit välbesökta och intresset stort kring bolagets verksamhet.

Det är färre och färre som idag betalar med mynt i bolagets betalautomater, under 2 %. I automater som sällan eller aldrig får mynt tas denna möjlighet bort, dock undantas automater vid sjukhus och vårdinrättningar för att förenkla för äldre. ■

Fotomontage: Markus Andersson Göteborgslokaler

Orange Day

Den 25 november lystes delar av Göteborg upp i orange. Syftet var att uppmärksamma kampanjen Orange Day som vill synliggöra och motverka våld mot kvinnor och flickor. Dagen uppmärksammades också på flera av GöteborgsLokalers torg och internt med en föreläsning för de anställda av en polis som arbetar med utredningar rörande våld mot kvinnor och flickor.

Redan 2008 utnämnde FN den 25 varje månad till Orange Day, en dag då man genom att bära orange visar sitt stöd för att stoppa våld mot kvinnor och flickor. 25 november är den internationella dagen då flera byggnader runt om i världen badar i orange färg för att sätta extra fokus på denna viktiga fråga.

– Vi förvaltar våra handelsplatser med social hänsyn. Alla ska känna sig trygga på våra torg, det är en del av vårt uppdrag, berättar Geir Birkeland, teknisk förvaltare på GöteborgsLokaler. Av den anledningen känns det självklart att belysa våra handelsplatser den 25 november. Detta för att markera mot våld riktad mot kvinnor och flickor.

På Axel Dahlströms Torg, Bergsjön Centrum, Dr Fries Torg, Kyrkbytorget, Kärra Centrum, Landala Torg och Vårväderstorget belystes problemet genom att färgsätta delar av handelsplatserna i orange under måndagen den 25 november. ■

Foto: Göteborgs Stad

Ungdomarna har sagt sitt om ”nya” Masthamnsgatan

Under våren har tre gymnasieklasser fått komma med tankar och idéer om hur ”nya” Masthamnsgatan kan bli ett stråk där barn och unga vill vara. – Att få vara delaktig i skapandet av staden har varit väldigt roligt, säger Olivia Stark, elev på Lindholmens tekniska gymnasium.

De tre gymnasieklasserna har under våren arbetat med gestaltningen av Masthamnsgatan under ledning av Göteborgs Stad och landskapsarkitekter från byrån Disorder. Eleverna har vid några tillfällen – både ute längs Masthamnsgatan och på möten – fört fram idéer och tankar om gatan. Nu är arbetet klart och ungdomarna har på en avslutande träff fått ta del av hur Göteborgs Stad har tagit hand om deras arbete.

– Mycket av våra idéer kom med, till exempel många sittplatser och även platser där man kan sitta lite ifred. Det har varit spännande att se hur mycket förberedelser som krävs för att bygga en stad, säger Olivia Stark.

Elevernas idéer och tankar om Masthamnsgatan kan sammanfattas så här:
Alla aktiviteter ska vara gratis och man ska kunna delta både aktivt och passivt. Blanda gammalt och nytt, både byggnader och träd. Många ställen med olika slags mat, foodtrucks och caféer. Skapa öppna platser men också avskilda där man kan vara ensam eller med vänner.
Även där man inte ser älven ska gatan präglas av vatten.
Det bör även finns mycket växtlighet. Skapa roliga sittplatser, gärna med regnskydd, och solstolar. Utomhusbio och storbildsskärm för sportevenemang.

Ungdomarnas arbete har sammanställts i en rapport som ligger som underlag till gestaltningsförslaget som arbetas fram. ■

Attraktiv arbetsgivare

Medarbetarna är lokalkoncernens viktigaste tillgång och resurs. I en tid när många konkurrerar om kompetensen är det av största vikt att ha ett starkt varumärke som arbetsgivare. Detta för att kunna attrahera, utveckla och behålla rätt kompetens.

Ett starkt varumärke får vi genom att erbjuda trygga, rättvisa och jämlika anställningsvillkor och genom att se och ta hänsyn till våra medarbetares olika livssituationer. Målet är att erbjuda alla medarbetare ett hållbart arbetsliv i balans med andra delar av livet.

När Göteborg utvecklas i rekordtakt är det många som konkurrerar om kompetensen inom koncernens sektorer. Det innebär att rörligheten på arbetsmarknaden generellt ökar. Att ha ett starkt varumärke som bra arbetsgivare och vara en attraktiv arbetsplats är av största vikt för att kunna attrahera, utveckla och behålla rätt kompetens. Motiverade medarbetare och ett stort personligt engagemang stärker bolagen.

Bolagen i lokalkoncernen ska, av såväl medarbetare som invånare i staden, uppfattas som attraktiva arbetsplatser med jämlika, rättvisa och trygga arbetsvillkor. Inom alla bolag i lokalkoncernen bedrivs ett aktivt arbete med kompetensutveckling av medarbetare som baseras på individuella utvecklingssamtal.

Inom koncernen erbjuds varje år ett antal praktikplatser för studenter och feriearbete för skolungdomar.

Mål & styrning

Det som ytterst styr vårt arbete med att vara en attraktiv arbetsgivare är, förutom kommunfullmäktiges budget, Göteborgs Stads program för attraktiv arbetsgivare 2019–2023.

I programmet beskrivs utgångspunkter, mål och strategier med syftet att stärka Göteborgs bolag och förvaltningars roll som attraktiva arbetsgivare. I programmet finns även ett antal indikatorer för uppföljning av detsamma.

Klagomålsfunktioner finns genom facklig samverkan, utvecklingssamtal, arbetsplatsträffar, skyddsronder och genom en whistleblower-funktion i Göteborgs Stad.

GÖTEBORGS STADS PROGRAM FÖR ATTRAKTIV ARBETSGIVARE 2019–2023:

Mål 1:
Vi är stolta över den nytta vi gör för dem vi är till för

Mål 2:
Vi har ett hållbart arbetsliv där verksamhet och hälsa utvecklas

Mål 3:
Vi attraherar och behåller medarbetare

Arbetet med jämställdhet och mångfald bedrivs enligt respektive bolags Likabehandlingsplan, anvisningar för rekrytering och ovan nämnda program för attraktiv arbetsgivare. Alla bolag i lokalkoncernen har en likabehandlingsplan som är fastställd av respektive styrelse och revideras årligen. Planen utgår från diskrimineringslagen, stadens styrande dokument inom området och KF:s budget.

I likabehandlingsplanerna beskrivs bolagens förhållningssätt och systematiska arbete rörande mänskliga rättigheter och diskriminering. I enlighet med Likabehandlingsplanerna arbetar vi med åtgärder för att motverka diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnicitet, religiös tillhörighet, funktionsvariation och sexuell läggning.

All rekrytering utgår från en kravprofil och baseras på behovet av kompetens. I övrigt ges alla sökande till utannonserade tjänster samma möjlighet.

Indikatorer och målvärden för uppföljning av programmet

Personalomsättning

Medarbetare i lokalkoncernen vid 2019 års slut:

Bolag	Totalt	Kvinnor	Män	Ny-anställda	Slutat
Higab	93 (85)	37 (37)	56 (48)	19 (21)	10 (14)
Göteborgs-Lokaler	65 (61)	30 (26)	35 (35)	11 (9)	10 (5)
Göteborgs Stads Parkering	91 (94)	51 (49)	40 (45)	15 (16)	14 (13)
Älvstranden Utveckling	96 (93)	60 (57)	36 (36)	15 (15)	12 (11)
Lokal-koncernen	**345 (333)**	**178 (169)**	**167 (164)**	**60 (61)**	**46 (43)**

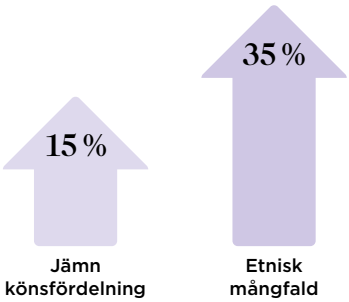
Mångfald bland styrelser och medarbetare

Mångfald på arbetsplatsen innebär att inkludera människor med olika egenskaper och perspektiv. Lokalkoncernen mäter bolagens fördelning avseende kön som i slutet på december 2019 ser ut såhär:

Antalet anställda om 345 (333) är 12 fler än vid samma tid 2018, där könsfördelningen är 51,6 % (50,8 %) kvinnor och 48,4 % (49,2 %) män.

Antalet chefer var vid 2019 års slut 43 (39), där fördelningen var 53,5 % (56,4 %) kvinnor och 46,5 % (43,6 %) män.

Antal ledamöter och suppleanter i bolagens styrelser uppgick 2019 till 38 (39 med fördelningen 34,2 % (35,9 %) kvinnor och 65,8 % (64,1 %) män.

Mångfald ger ökad sannolikhet att företaget genererar en avkastning över branschsnittet.

Källa: McKinsey, Diversity Matters, 2 feb. 2015

Lokalkoncernen utfall 2019:

Frisknärvaro

Frisknärvaro är ett relativt nytt begrepp och kan enklast beskrivas som motsatsen till sjukfrånvaro. För lokalkoncernen innebär frisknärvaro andel medarbetare med totalt 4 dagars sjukfrånvaro eller mindre.

Frisknärvaro i lokalkoncernen under 2019:

Frisknärvaro bolag	Totalt (%)	Kvinnor (%)	Män (%)
Higab	71 (71)	62 (76)	77 (68)
GöteborgsLokaler	72 (63)	64 (80)	79 (51)
Göteborgs Stads Parkering	82 (76)	76 (71)	92 (80)
Älvstranden Utveckling	64 (75)	62 (69)	69 (82)
Lokalkoncernen	**72 (72)**	**66 (72)**	**80 (72)**

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro i lokalkoncernen under 2019:

Sjukfrånvaro bolag	Totalt (%)	Kvinnor (%)	Män (%)
Higab	4 (2)	6 (3)	2 (2)
GöteborgsLokaler	6 (6)	11 (12)	2 (2)
Göteborgs Stads Parkering	2 (3)	2 (3)	2 (2)
Älvstranden Utveckling	3 (3)	4 (4)	1 (3)
Lokalkoncernen	**4 (3)**	**5 (5)**	**2 (2)**

Göteborgs Stads mål 2023:

40

Frisknärvaro: Minst 40 %

7

Sjukfrånvaro: Högst 7 %

Foto: Älvstranden Utveckling

Finalist i årets nyskapande chef

Älvstranden Utvecklings Åsa Swan var under året finalist i nomineringen till årets nyskapande chef inom offentlig sektor i Sverige. Detta för sitt arbete med avdelningen urban planering. Priset går till en chef som genomfört ett extra utvecklingsarbete kring organisationsutveckling eller digitalisering som förbättrat organisationen.

Grattis, Åsa! Varför har du blivit nominerad?

— I nomineringen skriver de om arbetet med de självstyrande teamen, något som jag själv är mycket stolt över och tycker har varit roligt att jobba med, säger Åsa Swan.

Men inte bara det! Du är nyfiken, engagerad och modig också?

— Jag rodnar lite nu, men visst, sådana fina ord ska man ta till sig, men utan bolagets stöd och medarbetarnas engagemang och kunskap hade det aldrig blivit så bra som det har blivit, säger Åsa Swan.

Arbetet med de självstyrande teamen infördes som ett pilotprojekt under 2018 och har permanentats under 2019. Arbetssättet testades med en grupp medarbetare som arbetar strategiskt med hållbarhetsfrågor. Chefskapet i många frågor flyttades stegvis över till medarbetarna som själva fick ansvaret att leda och fördela sina arbetsuppgifter och på så sätt fick bättre kontroll över teamets situation.

— Vi behövde hitta en ny form för att leda och styra avdelningen, säger Åsa Swan, som 2018 var avdelningschef för urban planering. Det handlar mycket om ett tillitsbaserat och självstärkande ledarskap.

Det låter som att du avskaffade din egen roll?

— Ha, ha, nej chefsrollen finns kvar. Vi har under året på olika sätt gjort tydligt vad var och en ska göra då teamet allt mer styr sig själva, säger Åsa Swan.

Här är motiveringen till nomineringen:

”Åsa har infört ett självstyrande team för en del av organisationens anställda. Efter utvärderingar kan man konstatera att det har medfört en mängd positiva effekter på flera områden, inte minst att minska upplevelsen av stress. Engagemang, nyfikenhet och mod att testa nytt genom att utmana rådande arbetssätt uppmuntras under Åsas ledarskap. Hennes ledarskap bygger på tilliten till sina medarbetares förmåga och kompetens att driva och utveckla sitt eget arbete.” ■

Certifierat arbetsmiljöarbete

Göteborgs Stads Parkering har under året gjort en ny certifiering av arbetsmiljöarbetet mot den internationella ledningssystemstandarden för arbetsmiljö ISO 45001. Denna standard har ersatt den tidigare OHSAS 18001 som bolaget varit certifierade mot sedan 2015. Genom att uppfylla de nya kraven visar man att man arbetar systematiskt med arbetsmiljö och med att stärka den fysiska och sociala hälsan på arbetsplatsen. ■

Hållbara transporter och mobilitet

Att minska transportsektorns klimatpåverkan, att ge fler människor bra resmöjligheter och att stärka konkurrenskraften genom att erbjuda ett rikt stadsliv och goda förutsättningar för näringslivet är tre av de stora utmaningarna i Göteborg när det kommer till trafikplanering. Här har bolagen i lokalkoncernen en viktig roll att spela.

Göteborg ska gå från att vara en stor småstad till att bli en storstad. För att på ett hållbart sätt kunna välkomna fler invånare, besökare och verksamheter i en tätare stad behöver trafiksystemet förändras. Göteborgarna ska kunna, och vilja, använda gång, cykel och kollektivtrafik som sina vanligaste färdmedel. I detta arbetet handlar det både om att arbeta med personresor, där det ska vara lätt att nå viktiga platser och funktioner oavsett färdmedel och förutsättningar. Att skapa en attraktiv stadsmiljö där människor vill bo, arbeta, handla, studera och mötas, samt hur godstransporterna i samt till och från staden kan utvecklas utan att de inkräktar på livskvalitet, hållbarhet och tillgänglighet.

Göteborg befinner sig i det största utvecklingssprånget i modern tid när det kommer till stadsutveckling, och detta påverkar trafikplaneringen och mobiliteten i staden. Samtidigt som det sker en förtätning av bostäder och arbetsplatser i staden så pågår också ett antal omfattande infrastruktursatsningar, däribland bygget av en ny Hisingsbro, Västlänken och överdäckningen av E45 vid Gullbergsvass och Centralenområdet.

Genom Göteborgs Stads Parkering och Älvstranden Utveckling bidrar lokalkoncernen till att upprätthålla och utveckla möjligheter till hållbara transporter och god mobilitet även under stadens förändring. Detta görs inom rollen som fastighetsägare, genom kunskapsbaserad utveckling, deltagande i innovationsprojekt som både fokuserar på personresor, men även bygglogistik samt gods- och avfallstransporter, digitalisering och tekniska hjälpmedel i form av nya betalningslösningar. Den tekniska utvecklingen medger också större insikt i människors beteende vilket medför större möjlighet att möta olika behov för att uppnå hållbar mobilitet.

Foto: Ola Kjelbye

Foto: Frida Winter

Mål & styrning

Arbetet med att skapa hållbar mobilitet styrs av KF:s budget som en del i att skapa en hållbar stad. Målsättningen är att medverka till att staden ska vara tillgänglig för alla och att vi ska ha en vacker stad med en hållbar stadsutveckling – socialt, ekonomiskt och ekologiskt. En viktig del är att uppmuntra till att fler väljer att resa med kollektivtrafik eller cykel framför bil och att på olika sätt skapa möjligheter för detta.

Det vägledande styrdokumentet för hållbara transporter är ”Göteborgs Stads Trafikstrategi för en nära storstad” som beslutades av Trafiknämnden 2014. Strategin tar sikte på 2035 och handlar om ett Göteborg där mer finns på nära håll.

År 2035 beräknas Göteborg ha 150 000 fler boende och 80 000 fler arbetstillfällen och staden går från att vara en stor småstad till att bli en storstad. Att ta hand om fler människors resande, stärka stadens konkurrenskraft och minska transportsektorns klimatpåverkan är de största utmaningarna som trafikstrategin har att hantera. Alla med stor betydelse för att Göteborg ska nå uppsatta mål och skapa god livskvalitet, konkurrenskraft och en hållbar utveckling.

Trafikstrategin har tagits fram parallellt med strategi för utbyggnadsplanering och grönstrategin och utgår från översiktsplanen som antogs 2009. Tillsammans med Vision Älvstaden anger de en tydlig riktning för stadsutvecklingen i Göteborg de närmaste 20 åren.

Platser för laddning av elfordon

Inom koncernen har vi cirka 720 laddplatser för laddning av elbilar.

Parkeringsplats för cyklar

Lokalkoncernens bolag har totalt drygt 6 000 cykelparkeringar runt om i Göteborg.

Cykelvänlig arbetsplats

GöteborgsLokaler och Älvstranden Utveckling har utmärkelsen ”Cykelvänlig arbetsplats” som är ett initiativ av Västra Götalandsregionen.

Utmärkelsen delas ut till företag som uppfyller vissa kriterier för att underlätta för medarbetarna att cykla till jobbet. Arbetsplatsen kan få en, två eller tre stjärnor beroende på hur cykelvänlig den är.

Foto: Carina Gran

Tillgänglig elladdning

Det ingår i Göteborgs Stads Parkerings uppdrag att främja och underlätta en omställning till fossilfria resor. För ett parkeringsbolag är det naturligt att utgå från kärnan i affären – parkeringsplatserna – och där erbjuda elladdning.

Syftet är att det ska vara enkelt att äga och ladda en elbil eller en laddhybrid i Göteborg, allt för att främja en långsiktigt hållbar mobilitet och en stad som är tillgänglig för boende och besökare. Vissa laddstolpar på parkeringsplatserna är Göteborgs Stads Parkerings egna, andra ägs av Göteborg Energi. När nu elbilarna blir allt fler strävar bolaget att i samverkan med stadens övriga aktörer ta fram en mer enhetlig lösning i Göteborg så att det ska vara smidigt att hitta en parkering, ladda och betala.

Totalt har bolaget nu på sina parkeringsytor omkring 230 egna laddstolpar och drygt 360 som ägs av Göteborg Energi. ■

Foto: Älvstranden Utveckling

Nya grepp utvecklar Lindholmsleveransen

Lindholmsleveransen har redan minskat antalet tunga gods- och avfallstransporter med över 80 % på Lindholmen sedan systemet infördes för tio år seden. Genom att ställa hårda krav i den senaste upphandlingen kan Lindholmsleveransen utvecklas med ytterligare smarta lösningar framöver.

När tjänsteoperatören till Lindholmsleveransen skulle upphandlas 2019, provade Älvstranden Utveckling ett nytt grepp för att tjänsten skulle utvecklas. Dels ställdes det tuffa miljökrav, men det fanns också utrymme för anbudsgivarna att komma med egna klimatsmarta lösningar.

— När tjänsten skulle upphandlas på nytt såg vi stora möjligheter för nya effektivare lösningar. Vi har sett till att leverantören följer med i teknikutvecklingen och inte fastnar i system som en gång var moderna, men som kan komma att föråldras över tid, säger Louise Larsson, projektledare på Älvstranden Utveckling.

För att hitta rätt leverantör har staden använt sig av en innovativ upphandling i två steg med förhandling. Ett ovanligt förfarande där målet – vad tjänsten ska bidra till – har beskrivits, men inte fullt ut hur det ska genomföras.

— Vi behöver medvetet sätta utmanande upphandlingskrav för att driva en hållbar stadsutveckling. Genom att främja innovation kan vi komma åt komplexa samhällsutmaningar och på samma gång lämna utrymme för marknaden att utvecklas, säger Christine Olofsson, hållbarhetschef på Älvstranden Utveckling.

Aktuellt för fler stadsdelar och kommuner

Att vinna upphandlingen innebär ett miljonkontrakt till Renova Miljö, med start den 1 januari 2020. Under avtalsperioden ska nya lösningar utvecklas och implementeras löpande. Deras lösning går ut på att leverera en modern och organiserad mikroterminal som kan användas för hantering av gods och avfall.

— Visionen är att konceptet ska kunna expandera till fler stadsdelar i Göteborg och vi ser även att andra kommuner har behov av precis samma upplägg, säger Mattias Carlberg, säljare på Renova Miljö AB.

Driver utveckling

Älvstranden Utveckling har gjort upphandlingen i nära samarbete med förvaltningen Kretslopp och vatten samt Trafikkontoret i Göteborgs Stad. Metoden med innovativ upphandling inom stadsutveckling är även en del av projektet DenCity som drivs av CLOSER, där hållbara person- och godstransporter utvecklas och prövas.

– Samarbetet har varit avgörande. Samlastning är ingen standardlösning och då blir en upphandling med rätt formulerade krav en nyckelaktivitet, som taktfast kan driva på förändringen i staden. Det påverkar inte bara stadens egna inköp utan också andra aktörers val när funktioner och tjänster tillgängliggörs som alternativ på marknaden, säger Louise Larsson. ■

Cirkulär ekonomi

Cirkulär ekonomi innebär i motsats till linjär ekonomi att gå från ett samhälle där vi förbrukar till ett samhälle där vi återbrukar och tar hand om det vi redan har.

Göteborgs Stad arbetar för ett kretsloppsanpassat samhälle där resurseffektivitet och hantering av avfall är en viktig del i den cirkulära ekonomin. För att vi ska lyckas med det måste vi hitta sätt att designa, producera och använda våra resurser smartare. Till exempel genom att göra det lättare att återanvända, laga och dela istället för att köpa nytt och slänga.

Lokalkoncernen, som är aktörer inom stadsutveckling, ska bidra till att skapa en stad där förutsättningar att leva en hållbar livsstil blir realitet. Om vi ska nå en cirkulär ekonomi krävs stora förändringar i samhället bland såväl näringsliv som privatpersoner. För lokalkoncernens bolag handlar det om att skapa medvetenhet om resursanvändning och påvisa fördelarna med t ex delning och återbruk. Dessutom behöver vi skapa förutsättningar både för våra befintliga kunder och i den stad vi har nu men också när vi planerar och utvecklar nya delar av staden.

Dessutom har koncernen, med stora kontaktytor mot leverantörer, verksamheter och invånare goda möjligheter att sprida kunskap om cirkulär ekonomi.

Cirkulär ekonomi är ett nytt område för lokalkoncernen. Det är ett viktigt område som vi kommer att arbeta mer med, både kopplat till utvecklingen av våra fastigheter men även i vårt arbete med att bidra till en hållbar livsstil i Göteborg.

Mål & styrning
Stadens arbete med att gå från en linjär till en cirkulär ekonomi styrs framför allt av Göteborgs Stads Miljöprogram 2013–2020 och tillhörande handlingsplan för miljön 2018–2020. I handlingsplanen beskrivs ett antal åtgärder som syftar till att staden ska visa vägen och initiera cirkulära lösningar i sina egna verksamheter och för medborgare och näringsliv. Vi ska inspirera, utveckla och samordna arbetet för ett cirkulärt Göteborg.

Ökande möjligheter till återbruk, delande och reparation ska ges för såväl göteborgarna som för stadens egna verksamheter.

GÖTEBORGS STADS MILJÖPROGRAM 2013–2020:

Miljömål 11:
God bebyggd miljö

Delmål 32:
Minskade avfallsmängder och ökad resurshushållning

Mängden hushållsavfall som uppstår per invånare år 2020 ska vara lägre jämfört med 2008, 453 kg/person, och resurserna i avfallet ska tas tillvara i så hög grad som möjligt, samtidigt som påverkan på och risker för hälsa och miljö minimeras.

Avfallsmängderna kan möjligen ses som en indikation på hur effektivt vi använder våra resurser. Frågan om cirkulär ekonomi är dock betydligt större än så, det handlar om koncernens gemensamma engagemang i att skapa möjligheter för kunder och medborgare att leva och verka resurseffektivt.

Avfall

Hyresgästernas avfall

Den övervägande delen av lokalkoncernens avfall uppstår i våra hyresgästers verksamheter. Vårt ansvar är då att informera om hur avfall ska hanteras samt att skapa möjligheter för hyresgästerna att på ett smidigt och regelrätt sätt hantera sitt avfall.

Detta gör vi genom att:

- Föra kontinuerlig dialog med hyresgästerna om deras behov av avfallshantering.
- Tillhandahålla väl fungerande utrymmen för avfallshantering utifrån de behov som finns i varje fastighet.
- Utforma avfallsutrymmen i enlighet med Göteborgs Stad Kretslopp och vattens råd och anvisningar i dokumentet ”Gör rum för miljön”.

Resursanvändning och avfallshantering på våra byggarbetsplatser

Att bygga nytt och bygga om kräver mycket material och resurser. Materialet påverkar miljön när det tillverkas och när det transporteras. För lokalkoncernen där flera av bolagen bygger och underhåller fastigheter är det därför viktigt att minska mängden material och i större utsträckning använda material framställt av förnybara eller återvunna råvaror eller återbrukat material.

Flera av bolagen i koncernen har börjat införa krav på återanvändning av vissa byggnadsdelar vid ombyggnationer men även vid inredning av lokaler. Som exempel kan nämnas renoveringen av Skeppsbron 4 där ombyggnationen föregicks av omfattande inventering av återanvändningsbara delar som t ex dörrar, belysningsarmaturer etc.

Trots medvetenhet och resurseffektivitet uppstår en stor mängd avfall på våra byggarbetsplatser. Här ansvarar vi som byggherrar för att:

- Föra en löpande dialog med våra entreprenörer och leverantörer om hur resurseffektiviteten kan öka och avfallsmängderna minska.
- Ställa krav på leverantörer och entreprenörer avseende resursanvändning och hantering av avfall.
- Följa upp avfallshanteringen genom miljöronder på byggarbetsplatserna och kontrollera att avfall sorteras i rätt fraktioner samt att man kan verifiera vem som tagit emot avfallet.

Krav ställs i projektspecifika miljöplaner.

Avfallsmängder

Matavfall (kg)			Restavfall (kg)		
2017	2018	2019	2017	2018	2019
145 251	148 827	145 053	1 089 313	1 267 127	1 041 589

Om avfallsmängderna slås ut per förvaltad yta (m²) fås följande siffror för lokalkoncernen:

Matavfall (kg/m²)			Restavfall (kg/m²)		
2017	2018	2019	2017	2018	2019
0,10	0,10*	0,1	0,75	0,89	0,70

*0,10 kg/m² kvarstår för 2018

De totala avfallsmängderna, kg/m², har alltså minskat under 2019 jämfört med 2018 enligt följande:

Matavfall: Ingen ökning/minskning
Restavfall: -0,19 kg/m² eller -21,3 %

Hållbar förvaltning

GöteborgsLokaler och Higab har under året utvärderat huruvida vi ska erbjuda gröna hyresavtal och har kommit fram till att det enbart träffar en del av hyresavtalen och riskerar att innebära mycken administration och begränsad miljönytta. Bolagen har under 2019 istället beslutat att genomföra en ny strategi, Hållbar förvaltning, som kommer att gälla för samtliga fastigheter. Hållbar förvaltning kommer att innebära målsättningar inom områden som energianvändning, avfall, transporter, miljöpåverkan från byggnation och renovering, cirkularitet etc. I linje med målsättningar för Göteborgs Stad.

Älvstranden Utveckling ökat sin hållbarhetssatsning inom fastighetsförvaltandet. Ett antal av bolagets fastigheter har fått benämningen gröna fastigheter där extra fokus lagts på hållbarhet både vad gäller själva fastigheten i form av drift, innemiljö och avfall men även på utomhusmiljön för att skapa goda och hållbara vistelsemiljöer för våra hyresgäster. Genom våra gröna fastigheter tar bolaget ett tydligt ansvar för både för människa och miljö. ■

Fotomontage GöteborgsLokaler

Gammal inredning får nytt liv

När byggnader rivs eller renoveras slängs ofta befintligt byggmaterial som egentligen går att återanvända. GöteborgsLokaler genomför årligen renoveringar och lokalanpassningar av fastigheter.

Under 2019 har arbetet med återbruk tagit fart. Inledningsvis i samband med en totalrenovering av GöteborgsLokalers fastighet på Engelbrektsgatan 69. Där har bolaget valt att göra inventeringar tillsammans med Återbruket, som drivs av Kretslopp och vatten, samt Brattöns återbruk, som drivs av CS Riv. De har hjälpt bolaget att se över vilka delar av fastigheten som kan tas till vara och säljas vidare för användning någon annanstans.

Några exempel på material som ofta kasseras trots att det skulle gå att ta till vara och användas någon annanstans är armaturer, dörrar, glaspartier, gipsplattor från tak och brandskåp. Direkt återbruk på plats kommer att ske i form av fastighetens teak-fönster i original från 60-talet som kommer att renoveras och helt eller delvis återbrukas i fastigheten.

Fastigheten kommer från 2020 och några år framöver att totalrenoveras. Huset kommer att byggas på med tre våningar samt en länkbyggnad på två våningar mot Sten Sturegatan. Målsättning för renovering och nybyggnation är att nå Miljöbyggnad silver. ■

Cirkulära Tider

Byggnadsvård | Hem | Trädgård

Cirkulära Tider

Cirkulära Tider – Göteborgs hållbarhetsdagar för byggnadsvård, trädgård och livsstil – hade premiär i Kronhuset & Kronhusbodarna i maj 2019. Evenemanget arrangeras av Higab i samarbete med reCreate Design Company och är en del av Higabs utvecklingsarbete Västra Nordstan Revival.

I maj 2018 genomförde Higab för första gången temadagar i Kronhuset och på Kronhusgården utifrån ledorden hållbarhet, innovation och tradition. Det var ett led i Higabs arbete med utveckling av kulturmiljöer, byggnadsvård och hållbarhetsarbete. Till 2019 utvecklades evenemanget och genomfördes 4–5 maj i samarbete med reCreate Design Company under namnet Cirkulära Tider.

Under två dagar kunde man ta del av inspirerande presentationer med allt från hur-gör-jag-tips på återbruk och traditionellt hantverk inom renovering/restaurering av byggnader till hur man odlar mitt i stan och hur du minimerar ditt hushållsavfall. Besökare kunde knyta kontakter och få expertråd från utställare, ta del av workshops, lära sig mer om färgval för både inom- och utomhusbruk och få möjlighet att smaka på sallader med lokala ingredienser. Dessutom bjöds det kulturella aktiviteter runtom i Västra Nordstan med gatumusikanter och foodtrucks i Kronhuskvarteret.

Cirkulära Tider är en del av Higabs omfattande utvecklingsarbete av stadsdelen Västra Nordstan som genomförs utifrån ledorden hållbarhet, innovation och tradition. Utvecklingsarbetet har rubriken Västra Nordstan Revival och är en del av Göteborgs 400-årsjubileum. Målsättningen är en levande och trygg stadsdel där verksamheternas inriktning och utbud ska präglas av ett hållbarhetstänk och vara en kontrast och ett komplement till utbudet i köpcentret Nordstan. ■

Hållbar IT

Under 2019 har Framtidens IT, en del av GöteborgsLokaler, lagt grunden för en strategi inom Hållbar IT. Den nya strategin ska hjälpa bolaget att styra arbetet mot tydliga hållbarhetsmål och inkludera miljömål inom områdena inköp, drift och avfall. Exemplen inom de olika områden kan vara att mäta hur många produkter som är märkta med TCO Certifiering, nudging för önskat beteende hos användarna som leder till minskad energiförbrukning och förlängd användning av utrustning med upp till fem år.

Arbetet inkluderar också att undersöka hur våra leverantörer agerar och kort efter att vi efterfrågade vår serverhallsleverantörs miljöprofil på elförbrukningen, valde de glädjande nog att byta till grön el. Ett gott exempel på att ingen kan göra allt men alla kan göra något. Det är de många små initiativen och åtgärderna samt aktörernas inspiration till varandra som vi tror kommer vara vägen till ett hållbart samhälle.

Små aktiviteter som redan genomförts inom Framtidens IT är bland annat att samtliga 1 600 användare har personliga utskrifter och verksamheten har minimerat energiförbrukning genom energisnåla servrar där flera kunder delar serverkapacitet med varandra. ■

Påverkan på lokalsamhället

Genom delaktighet och dialog med invånarna ska vi skapa ett samhällsengagemang och en positiv påverkan på lokalsamhället.

Som en del av Göteborgs Stad är lokalkoncernens uppdrag att skapa nytta och värde för medborgarna, de som lever och verkar i Göteborg. Detta innebär att koncernens verksamheter förutsätter ett starkt engagemang i lokalsamhället. Tillsammans ska bolagen i lokalkoncernen bygga en hållbar Älvsstad, skapa förutsättningar för hållbara mobilitetslösningar, skapa trygga, trivsamma och hållbara mötesplatser och torg, tillhandahålla lokaler för kommunala ändamål och vårda våra kulturhistoriska byggnader.

Allt detta ska göras på ett sätt som utgår från medborgarnas tankar, idéer, behov och önskemål.

Med Älvstaden ska centrala Göteborg fördubblas i storlek. En medelstor svensk stad ska utvecklas på båda sidor Göta Älv. Uppdraget att utveckla en hållbar Älvstad innebär att utveckla en stad med alla de funktioner som en central stad har, som är attraktiv och välkomnar alla.

Genom delaktighet och dialog med invånarna ska vi skapa ett samhällsengagemang och en positiv påverkan på lokalsamhället. Metoderna för detta varierar och vi arbetar ständigt med att hitta och utveckla metoder för att ta tillvara göteborgarnas tankar om staden.

Mål & styrning

Bolagens roller och hur de ska arbeta för att påverka samhället i en positiv riktning beskrivs i respektive bolags ägardirektiv. Inga specifika mål finns på detta området utan det handlar istället om en förutsättning och ett verktyg för att bidra till att skapa en hållbar stad.

Foto: GöteborgsLokaler

Julmarknad första steget mot hållbara evenemang

GöteborgsLokaler anordnar 80 evenemang om året på stadens torg, alltifrån loppisar, nationaldagsfirande, sommarkalas och mycket annat. Nu tar bolaget ett steg mot att minska klimatavtrycket och öka fokus på hur bolaget kan bidra positivt till viktiga hållbarhetsområden för verksamheten. I slutet på november genomfördes årets julmarknad på Tuve Torg som var pilottest för Hållbara evenemang. Här ligger en betydande miljöpotential, då det gäller ett stort antal återkommande händelser. Målsättningen är att steg för steg göra evenemangen mer hållbara.

För att få systematik i arbetet använder GöteborgsLokaler planeringsverktyget Hållbart evenemang, som täcker in många för bolaget viktiga frågor; tillgänglighet, säkerhet, mångfald, cirkularitet, avfall och miljöpåverkan. Verktyget utgörs av en checklista om över 100 parametrar inom områdena miljö, socialt och organisation. Ett evenemang klassas som hållbart om en viss andel av kriterierna uppfylls och man kan också välja att certifiera ett evenemang med hjälp av en extern revisor.

Nytt på julmarknaden i år var till exempel ekologisk glögg och ekologiska pepparkakor, ett pysseltält där barnen fick pyssla med naturprodukter och en fiskedamm med hållbar fångst i form av second hand-leksaker och böcker. Andra områden som fick sig en genomgång tack vare verktyget var områden som avfall, mångfald, tillgänglighet och säkerhet.

Under julfirandet hjälpte centrumutvecklaren Hanna Gole till i fiskedammen och assisterade de många fiskeentusiasterna. En av dem var Simon Svensson, fem år. Han fick en faktabok om kroppen på kroken – en bra fångst, tyckte han. Men han uppskattade även andra inslag i julfirandet.

– Vi ser ett ökat intresse för hållbarhetsfrågor i samhället i stort. Självklart vill vi göra vad vi kan för att bidra till ett hållbart och inkluderande samhälle, säger Hanna Gole. Vi har sedan tidigare jobbat med social hållbarhet på alla våra evenemang, men nu tar vi det hela ett steg längre och ställer krav på våra leverantörer att leva upp till våra hållbarhetsmål.

– Alla kan vara med på våra evenemang. De skapar trygghet, trivsel och samhörighet och gör att man känner sig stolt över sitt torg, säger Susanna Plan, GöteborgsLokalers fastighetsförvaltare på Tuve Torg.

För mångåriga Tuveborna Lars och Anita Dannstedt ger torgaktiviteterna en viktig känsla av gemenskap.

– Det är mysigt att det finns aktiviteter för både barn och äldre. Vi bor i närheten och det är kul att se de övriga boende i Tuve, säger de.

– Vi ville få en överblick över vilka hållbarhetsaspekter som ingår i våra evenemang, både för att minska vår miljöpåverkan och för att kunna arbeta aktivt med att stärka andra hållbarhetsområden. Dessutom kopplar verktyget an till FN:s globala mål säger Karin Ahlström-Ullbro som är kvalitets- och hållbarhetsansvarig på GöteborgsLokaler. ■

Foto: Martin Högqvist

Musikens Hus

Slakthuset

Nya stadsodlingar vid Higabs hus

Som en del av Göteborgs 400-årsjubileum 2021 driver Higab ett pilotprojekt för att testa stadsnära odling. Nu har tre platser etablerats vid Slakthuset, Kvibergs Kaserner och Musikens Hus.

– Vi tycker det är ett bra sätt att utnyttja oanvända ytor och förhoppningsvis skapa en trivsammare miljö. Det är extra spännande att det finns kommersiella aktörer som vill bedriva näringsverksamhet genom att odla stadsnära och samtidigt erbjuda sina produkter till försäljning lokalt. Odlingarna kommer också bidra till att minska urholkningen av den biologiska mångfalden, vilket är ett mål för Göteborgs Stad, säger Johan Karlsson, marknadschef på Higab.

Tre pilotprojekt

Pilotprojektet går ut på att testa stadsnära odling vid Slakthuset, Kvibergs Kaserner och Musikens Hus. Satsningen är en del av stadsodlingsprojektet Grow Gothenburg som ingår i stadens 400-års-jubileum 2021 och för att utforma odlingsplatserna har Higab samarbetat med The Foodprint Lab som är ett team av arkitekter och stadsplanerare. De har utfört platsanalyser och därefter designat stadsodlingarna särskilt efter varje fastighet. Dessutom har de matchat personer och aktörer som har eller söker plats för odling.

– Vi är väldigt glada över samarbetet med Higab och hur det har skapat möjligheter för 25 personer som inte själva har en trädgård att kunna förverkliga sina odlingsdrömmar, säger Jonathan Naraine, medgrundare till The Foodprint Lab och Grow Gothenburg.

– Odlarna har visat stor tacksamhet och varit involverade genom hela processen, från design till etablering, vilket har varit väldigt uppskattat och viktigt för oss i vårt arbete, tillägger Victoria Bengtsson, medgrundare till The Foodprint Lab och Grow Gothenburg.

Slakthuset

Nu är stadsodlingarna på plats och har börjat användas av odlare. I Slakthusområdet har det skapats en köks-trädgård med sittplatser och trästaket. Odlingen går under namnet Slaktarens trädgård och drivs av en förening. Här kan den som vill skörda och köpa grönsaker på plats.

Kvibergs Kaserner

Vid det tidigare militärmuseet i Kviberg har platsen utformats för att smälta in i den kulturhistoriska miljön. I mitten av odlingen finns en rund stenläggning som består av bevarade skifferplattor och granitstenar och runtom finns prydliga bäddar och odlingslådor. Odlingslotterna sköts av en förening och stadsbönder som driver företag på plats där man säljer både grön-

Foto: Jonathan Naraine

Kvibergs Kaserner

sakskassar till privatpersoner och levererar till restauranger i Göteborg

Musikens Hus
På baksidan av Musikens Hus har fyra parkeringsplatser omvandlats till en grön oas med flyttbara odlingslådor, sittplatser och ett trädäck. Odlingen drivs som en tillsammansodling där medlemmarna delar på både arbete och skörd. Många bor eller arbetar i området och ambitionen är att samverka för att skapa en mötesplats, inspirera andra och arrangera events. Detta är även en del i Musikens Hus satsning på ett grönt kulturhus, där man även har anlagt solceller på taket och laddstolpar för elbilar.

– Pilotprojektet kommer att löpa över tre år och vi kommer kontinuerligt följa hur odlingarna fungerar. Om det faller väl ut kan vi överväga att starta fler projekt och förhoppningsvis hitta lösningar som ger möjlighet att skapa permanenta odlingsplatser vid våra hus runt om i Göteborg, säger Johan Karlsson. ■

Foto: Lo Birgersson

Jubileumsparken vann Sienapriset

Jubileumsparken i Frihamnen vann under 2019, i konkurrens med fyra andra nominerade, Sienapriset för 2018. Priset delas ut av Sveriges Arkitekter till landets bästa landskapsarkitektur.

– Sienapriset är ett prestigefyllt arkitektpris att tilldelas. Det är extra kul att just Jubileumsparken har vunnit då det är ett speciellt stadsutvecklingsprojekt där vi tillsammans med föreningen Passalen skapat en mötesplats för alla som drivs, formas och leds av unga, säger Jessica Segerlund på Älvstranden Utveckling.

Jubileumsparken är ett resultat av göteborgarnas önskemål inför Göteborgs 400-årsjubileum år 2021, där bland annat ett bad i centrala staden stod högt på listan.

En första etapp av Jubileumsparken ska stå klar till jubileumsåret men redan idag finns det så kallade prototyper: en bastu, en sötvattenbassäng i anslutning till Göta älv, en liten saltvattenbassäng, seglarskola, lekplats, en rollerderby-bana, odlingslådor, testodlingar, café med mera.

Prototyperna som byggts är test på hur parken kan se ut i framtiden, samtidigt som de utgör den park besökaren känner idag. Jubileumsparken drivs genom en IOP, idéburet offentligt partnerskap, där ungdomar från alla stadsdelar anställs för att sköta driften och utveckla en mötesplats för alla. 2019 hade parken drygt 105 000 besökare. Det är 25 000 fler besökare än föregående år. ■

Visionsbild: Kanozi Arkitekter

Fakta Masthuggskajen

Med 1 300 bostäder och 5 000–6 000 arbetsplatser utvecklas området till en plats full av kontraster. Av gammalt och nytt. Storslaget och småskaligt. Globalt och lokalt.

Masthuggskajen skapas av Göteborgs Stad och ett konsortium bestående av Elof Hansson Fastigheter, Fastighets AB Balder, NCC, Riksbyggen, Stena Fastigheter Göteborg och Älvstranden Utveckling. Området, som är en del av Älvstaden, har höga hållbarhetsambitioner och Masthuggskajen var först ut med att certifiera planeringsskedet enligt Citylab Action hållbara stadsdelar.

Byggandet av Masthuggskajen har startat

I mars vann detaljplanen för Masthuggskajen laga kraft. Under hösten har flera projekt byggstartats i området mellan Järntorget, Långgatorna och hamnen där 1 300 bostäder, 5 000–6 000 arbetsplatser, restauranger, förskolor och hotell kommer att växa fram. Målet är att skapa ett område med kontraster som med puls och kulturell dynamik fortsätter att vara en stimulerande plats med internationella intryck som binder ihop staden.

Först ut med byggstart var Clarion Hotel Draken, som är ett samarbete mellan Balder, Nordic Choice Hotels och Folkets Hus och som ska förstärka Järntorgskvarterens roll som centrum för möten, nöje och kultur. Hotellet knyts samman med befintliga byggnader och bildar en helhet med cirka 470 hotellrum, flera restauranger och konferenslokaler. Masthuggskajen var först ut med att certifiera planeringsskedet enligt Citylab Action hållbara stadsdelar och Draken blir en miljöklassad byggnad som matchar Choicekedjans höga hållbarhetsambitioner. Hotellet beräknas stå klart 2022.

I slutet av september var det dags för NCC att byggstarta sina projekt Våghuset och Brick Studios som kommer innehålla kontor och verksamhetslokaler De nya husen kommer att bidra till att fler människor rör sig i området och på så sätt stärka den redan fungerande stadsdelen. Fler kontor medför ett större flöde av människor, vilket är avgörande för de verksamheter som ska leva i husens gatuplan, som restauranger, handel och service.

– Vi koncentrerar oss på hur vi kan arbeta med hållbarhet i alla tre dimensioner – socialt, ekologiskt och ekonomiskt. Bland annat tecknar vi hyreskontrakt med företag som prioriterar en hållbar stadsdel och säkrar på så sätt det viktiga arbete som vi under många år lagt fast för Masthuggskajen. Det måste fungera både för fastighetsägarna och de företag som ska verka här, berättar Johanna Hult-Rentsch, regionchef på NCC Property Development.

Våghuset och Brick Studios beräknas vara färdiga för inflyttning i slutet av 2022.

Det händer just nu mycket i området även hos andra aktörer och projekt. Planeringen av allmän plats med bland annat den nya stadsdelsparken vid Heurlins plats är i full gång. Ambitionen är att skapa en mycket grönare Masthuggskaj för umgänge och aktivitet. Kopplingarna till vattnet ska stärkas med bland annat ett kajstråk och en mötesplats för internationella affärer och handel planeras på en halvö ut i älven. ■

Foto: Göteborg & Co/Marie Ullnert

Grönt ljus för Jubileumsparken

Kommunfullmäktige gav i maj klartecken för att fortsätta arbetet med Jubileumsparken fram till 2023. I planerna ingår parkytor, ett större saltvattensbad och att bastun görs permanent. Samtidigt godkändes en projektbudget på 347 miljoner.

– Sedan 2014 har Älvstranden, i samverkan med stadsbyggnadskontoret, inom ramen för platsbyggnad verkat för att aktivt utveckla och förvalta Frihamnen genom Jubileumsparken i en öppen stadsutvecklingsprocess. Beslutet i kommunfullmäktige är ett kvitto på vår metodik och innebär att staden kan fortsätta arbetet med att bygga Jubileumsparken tillsammans med göteborgarna steg för steg, säger Jessica Segerlund, chef för platsutveckling på Älvstranden Utveckling.

Jubileumsparken är redan i dag ett populärt utflyktsmål med över 80 000 besökare under 2018. Förutom bastun och det allmänna badet finns det mängder med andra aktiviteter som lockar göteborgarna till Frihamnen. Fullmäktiges beslut innebär att parken kan gå från tillfällig park till permanent i samband med stadens 400-årsjubileum.

– Genom Jubileumsparken och alla de satsningar som Älvstranden har gjort i arbetet är bolaget en stor och viktig del av att utveckla en plats, en park och inte minst en metod. Vi har använt vårt handlingsutrymme och lämnar nu så sakta över till park- och naturförvaltningen. Jubileumsparken är en gåva till invånarna som de själva deltar i att planera, skapa och utveckla. Att vi har varit med om att facilitera det är viktigt och fint, säger Jessica Segerlund. ■

Fotomontage: Tempohousing Scandinavia

800 bostäder i Frihamnen

Under hösten har det som totalt ska bli 800 bostäder med tidsbegränsat bygglov i Frihamnen påbörjats. Projektet byggs i etapper och i februari sker första inflyttning. I takt med att byggnationen färdigställs sker successiv inflyttning fram till och med år 2021.

Älvstranden Utveckling har tecknat arrendeavtal som gäller fram till år 2035 med byggaktörerna Tempohousing Scandinavia och Brofred Bygg och Entreprenad. De 800 lägenheterna är till för studenter, företag och allmänhet och ska etableras på Kvillepiren i Frihamnen, inte långt från Jubileumsparken med allmänna badet och bastun. ■

Foto: Bert Leandersson

Utveckling av Slakthuset

Higab vill utveckla Slakthusområdet till en mer sammanhängande del av ett växande Göteborg – ett område med en egen identitet

Slakthusområdet är beläget i en del av Göteborg som är i stark förvandling och förtätning. Flera av de storskaliga charkuteriföretagen som var en naturlig utveckling av den ursprungliga slakthusverksamheten har lämnat sina lokaler. Därmed har möjligheter för en framtida utveckling av området öppnats.

Historia

Göteborgs Slakthus uppfördes 1903 - 1905 som resultat av en stor kommunal satsning på att förbättra de hygieniska förhållandena vid slakt och hantering av kött. Området uppfördes av F O Peterson & Söner efter ritningar av arkitekten Otto Dymling (1863 - 1923), som genom studieresor i Europa inspirerats av tyska och danska slakthusområden. Anläggningen omfattade då den var klar cirka 83 000 kvadratmeter mark med 24 byggnader som innehöll slakthallar, marknadshallar, administrationslokaler, bostäder och en restaurang. Området hade också ett eget järnvägsspår.

Anläggningen var i bruk som slakthus fram till 1968 och därefter bedrevs annan typ av kötthantering, som styckning och charkuteritillverkning.

Göteborgs Slakthus är upptaget i Göteborgs bevarandeprogram vilket innebär att dess kulturhistoriska värden ska lyftas fram och tas tillvara i samband med utveckling av området.

I gällande detaljplan som antogs 1966 är Slakthusområdet betecknat med J och får idag nyttjas för industriändamål.

Området idag

Higab, som är en av flera fastighetsägare i Slakthusområdet, äger sedan 1987 cirka 20 000 kvadratmeter. Higabs bestånd omfattar flertalet av de ursprungliga byggnaderna samt flera tillbyggnader och sammanlänkade delar som tillkommit genom åren. Några av byggnaderna är tomma och väntar på nya hyresgäster och verksamheter. Det finns både kontorslokaler och lokaler för livsmedelsindustri i området, som idag är starkt omgärdat trafikleder.

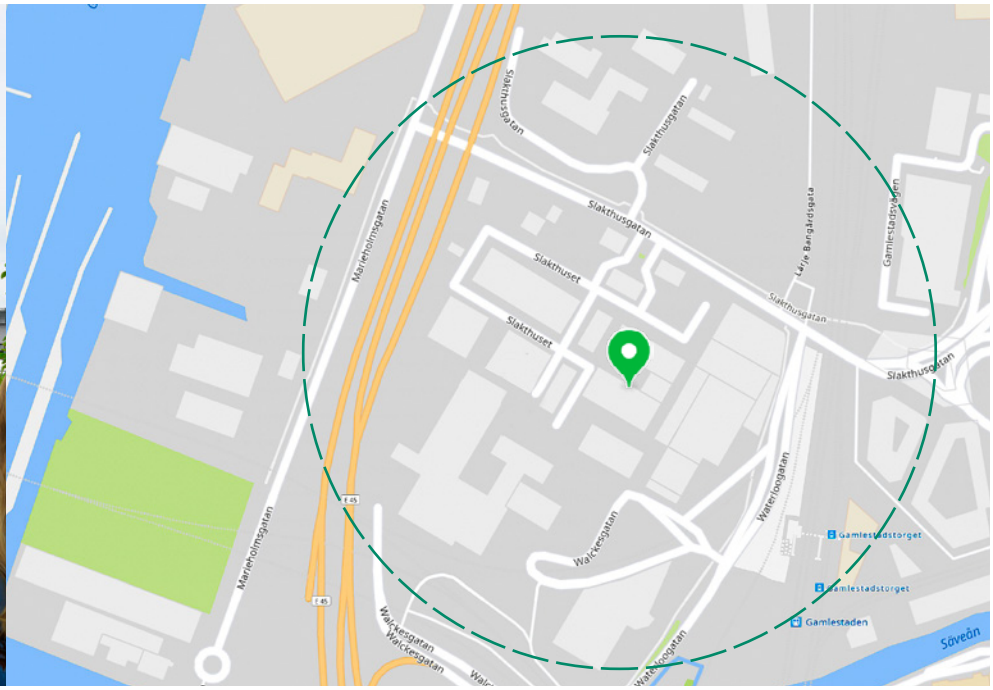
Förarbeten inför programstart

Higab har inlett en förstudie inför en ny detaljplan för området. Förstudien kopplar till pågående stadsutvecklingsplaner i området och syftar till att undersöka och beskriva förutsättningar för att utveckla och levandegöra Slakthuset och ta tillvara områdets kvaliteter.

Higab vill positionera området och utveckla en stadsdel som är långsiktigt hållbar och attraktiv för människor att arbeta i och besöka. Grunden för utvecklingen ska vara Slakthusområdets historia och DNA – mat.

Redan idag har flera kreativa och lokala entreprenörer etablerat sig inom området och det finns plats för fler verksamheter som i någon bemärkelse relaterar till Slakthusområdets historia inom mat och matproduktion

och som är bra på att kommunicera och framhäva sin egen profil och särart. Det kan gälla restauranger och barer men det finns också utrymme för andra publika verksamheter inom kultur, musik och konst samt marknader och butiker. Även olika slag av profilerade kontorsverksamheter och inslag av bostäder är önskvärt för att skapa underlag för att levandegöra området över dygnet.

Rent konkret vill Higab lyfta fram kvaliteter i bebyggelsen i det befintliga området och undersöka möjligheter för kompletterande nybyggnation. Området har idag både ett utmanande och gynnsamt läge. Det utmanande består i områdets omedelbara angränsning till tunga trafikleder och därmed den säkerhets- och bullerproblematik detta medför. Samtidigt är läget gynnsamt avseende närheten till det nya resecentret som växt fram alldeles intill, tillsammans med nya bostäder och kontorsbyggnader. Detta förväntas ge förutsättningar för större flöden av människor i omkringliggande områden och möjligheter att skapa attraktionskraft till Slakthusområdet.

Projektet med utveckling av Slakthuset behandlar följande områden: Stadsutveckling, destinationsutveckling, antikvariskt respektive arkitektoniskt förhållningsätt med avstamp i varsamhetsplanen, infrastrukturfrågor, hållbarhetsfrågor inklusive hänsyn till översvämningsrisk och problematik med höga vattennivåer. Utvecklingen av området sker i samverkan med andra intressenter i och kring området

Uppdraget

En del av uppdraget består i att ta fram en strukturplan som redovisar en framtida önskvärd utveckling av Slakthusområdet utifrån förutsättningar, syfte och mål som tagits fram för projektet, och med hänsyn till de pågående och framtida planer i området som är under arbete på stadsbyggnadskontoret

En annan del av uppdraget innebär att med utgångspunkt i gällande plan skapa ett levande område under de närmaste 3–5 åren, då den långsiktiga processen med program och därefter detaljplan för Slakthuset pågår i stadsbyggnadskontorets regi.

Konkret innebär det att efter behov undersöka och belysa olika möjliga scenarier för hur en specifik befintlig fastighet kan utvecklas på kort sikt utan att för den skull förhindra utvecklingsmöjligheterna på lång sikt ■

Motverkande av korruption

Som bolag i Göteborgs Stad och tillhörande offentlig förvaltning arbetar vi på medborgarnas uppdrag och ska iaktta saklighet och opartiskhet i enlighet med de krav som finns i regeringsformen. Detta innebär att såväl medarbetare som företagsledning och styrelse ska handla på ett sådant sätt att de inte kan misstänkas för att påverkas av ovidkommande hänsyn eller intressen i sin tjänsteutövning.

Allmänhetens förtroende är utgångspunkten för alla företrädare för lokalkoncernen. Vi ska i alla sammanhang ha ett förhållningssätt som gör att det inte kan förekomma risk för att koncernens företrädare gör sig skyldiga till korruption eller mutbrott.

Styrning

Dessa frågor styrs övergripande av ”Policy och riktlinje mot mutor i Göteborgs Stad”.

Det är varje bolags ansvar att se till att policyn och riktlinjerna efterlevs. Bolagen har egna anvisningar, riktlinjer och instruktioner där det övergripande styrdokumentet brutits ned och anpassats till respektive bolag.

Kommunikation och utbildning kring antikorruption

Under 2019 är det, inom lokalkoncernen, endast Älvstranden Utveckling som erbjudit sina medarbetare utbildning inom antikorruption.

19 medarbetare har deltagit vid totalt fem utbildningstillfällen om cirka 1 timme.

Korruptionsincidenter och vidtagna åtgärder

Under hösten fick Göteborgs Stads Whistleblower funktion ett tips om jäv i samband med upphandling av konsulttjänster på Göteborgs Stads Parkering AB. Extern utredning under ledning av Stadsledningskontoret pågår och förväntas vara klar under första kvartal 2020.

Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten

Till bolagsstämman i Higab AB, org.nr 556104-8587

Uppdrag och ansvarsfördelning
Det är styrelsen som har ansvaret för hållbarhetsrapporten för år 2019 avseende Higab AB med dotterbolag (Lokalkoncernen) och för att den är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen.

Granskningens inriktning och omfattning
Vår granskning har skett enligt FAR:s uttalande RevR 12 *Revisorns yttrande om den lagstadgade hållbarhetsrapporten*. Detta innebär att vår granskning av hållbarhetsrapporten har en annan inriktning och en väsentligt mindre omfattning jämfört med den inriktning och omfattning som en revision enligt International Standards on Auditing och god revisionssed i Sverige har.
Vi anser att denna granskning ger oss tillräcklig grund för vårt uttalande.

Uttalande
En hållbarhetsrapport har upprättats.

Göteborg den 13 februari 2020
Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Gunilla Lönnbratt
Auktoriserad revisor

Produktion och grafisk form: CLF Reklambyrå AB. Text: Higab.

En del av Göteborgs Stad

Göteborgs Stad